

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітня програма	36836 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	55
Повна назва ЗВО	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125415
ПІБ керівника ЗВО	Соболь Євген Юрійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	https://www.cuspu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/55>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	36836
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра історії України та всесвітньої історії
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра філософії, політології та психології; кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання; кафедра інформатики та інформаційних технологій; відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти; відділ аспірантури та докторантури; археологічний музей ЦДУ ім. Н.Бокій
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	25006, м. Кропивницький, вул. Шевченка, 1. Навчальний корпус № 1; Навчальний корпус №4; Навчальний корпус №5.
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	203078
ПІБ гаранта ОП	Житков Олександр Анатолійович
Посада гаранта ОП	професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	O.A.Zhytkov@cuspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(099)-781-47-13
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Підготовка фахівців з історії освітнього рівня спеціаліст здійснюється ЦДУ з 1978 року. Від цього часу у ЗВО сформувався якісний кадровий склад НПП, належне матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення, яке відповідає ліцензійним умовам підготовки здобувачів вищої освіти. У 2016 році ОПП з напрямку (спеціальності) 0203 Гуманітарні науки 6.020302 Історія було акредитовано за другим рівнем вищої освіти. Історико-культурний розвиток Центральноукраїнського регіону та розширення мережі навчальних закладів дозволили поставити питання про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 Історія та археологія. У квітні 2016 року на засіданні кафедри Всесвітньої історії було прийнято рішення про створення робочої групи у складі проф. О.І.Кіян (керівник), Л.М. Філоретова, О.І. Бабак, О.А. Житков (протокол № 7, від 28.04.2016 р.), яка з урахуванням досвіду ВНЗ України, роботодавців розробила проект ОПП «Історія та археологія». У ЦДУ ОПП Історія та археологія впроваджена в освітній процес у 2016 -2017 навчальному році. Після завершення, першим набором повного циклу освітньої складової було організовано обговорення ОПП та ухвалено наступні рішення: цілі, завдання методи реалізації Програми відповідають ПРН, враховують потреби ринку праці, законодавства України, зокрема НРК третього рівня вищої освіти (прот. № 9 від 23.05. 2019 р.). Призначений наказом ректора на 2019 – 2020 н.р. гарант ОПП д.і.н, Житков О.А. ініціював внесення змін до ОПП на 2020–2021 н.р. Вони були викликані змінами на ринку праці, які обговорювалися на нараді стейкхолдерів та групою розробників ОПП на засіданні кафедри у вересні 2021 року, запитами здобувачів на розвитком індивідуальної траєкторії навчання. До освітньо-наукової програми було уведено ОК Проблеми археології та давньої історії України, оновлено та збільшено каталог ВК (прот. № 2 від 30.09.2021 р.). Моніторинг розвитку програми вказав на необхідність посилення як освітньої так й практичної компоненти підготовки здобувачів. В ОПП 2022 – 2023 н.р., за пропозиціями групи розробників та стейкхолдерів (В. Капелюшний, Л. Маренець) було введено такі нові ОК: Організація наукового історичного дослідження, Сучасний фаховий історіографічний дискурс. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів забезпечують вибіркові компоненти ОПП: Джерелознавство: практика роботи з історичними документами, Сучасні історіографічні студії, Державотворчі та самоврядні процеси в історії людства. При формуванні освітніх компонентів діючої ОПП бралися до уваги потреби дослідження регіональної історії України, проблематики всесвітньої історії й історіографії, які є близькими до наукових інтересів здобувачів та наукових керівників (прот. № 1 від 26.08. 2021 р.). Проект ОПП на 2023–2024 н.р. згідно результатів моніторингу передбачає введення ОК 7 Соціально-економічні студії історії України, долучення до проведення практичних занять наукової бази обласного держархіву (прот. № 11 від 30.03. 2022 р.).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2022 - 2023	2	2	0
2 курс	2021 - 2022	1	1	0
3 курс	2020 - 2021	2	2	0
4 курс	2019 - 2020	3	3	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	56583 Публічна історія та пам'яткознавство
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	36836 Історія та археологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про

самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	48879	10469
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	48879	10469
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	658	345

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОНП_2019-2020.pdf</i>	qtgSQNGtVc4u4RcJqPxDr+U7fLpa4F3xKjAM51coo=
Освітня програма	<i>ОНП_2020-2021.pdf</i>	ottiWuJgaG1UteZs3QXyMrkRyZfA5tob6ocqowYzo8=
Освітня програма	<i>ОНП_2021-2022.pdf</i>	n5fy6wkO3Vn8CXmFsRv8aPloMqztWZE9w91zIS4RVmo= =
Освітня програма	<i>ОНП_2022-2023.pdf</i>	SxuUWO2PL+gp1ZAKET/JNd+hneo1URyDQN/8t95E4BY= Y=
Освітня програма	<i>ОНП_2023-2024.pdf</i>	FuffdmKqsWJ+6bZhXuh3TespILOF3jR2LxZq2DUPDpM= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2019-2020.pdf</i>	NIIdjvowOQerHAqpxqZaodSbQCpL7LUoAUf4Y1mZRsoQ= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2022-2023.pdf</i>	ykEjG/N3GtCvOkEi9vxjAKokKPF7kRAEWzkDphmSWvM= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2023-2024.pdf</i>	ihmo4OTB517ymTJFfwYVBZQSQ4jNYgBpo8ysEosGxzc= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2020-2021.pdf</i>	s8aIDuYV9+KDwhqbEpHNzUa3GOq3w/W7FjzhNnncwQc= Qc=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2021-2022.pdf</i>	RRGF7hCqti/s6Hmj21AaNWVWWaYhasYjzHmdwmtMsko= ko=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії 2019-2020.pdf</i>	+LSvCPPnQ9osVDYXJHEaZE8dCbkpGMFlsLOGlLJAjg8= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії 2021-2022.pdf</i>	vkoo5Cg/DpDQEedIL8kPhPoJw2Ep+cxXt4sYD4Jy1Fo= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії 2022-2023.pdf</i>	8M5wvOrAz9jWqRo1u8UPbgkLdeajT7yixegWNqEoYFk= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії 2020-2021.pdf</i>	BKM4RS8ZJoE1fWYvMjqRbGYZte4enaGqi7dG6UJfag8= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії 2023-2024.pdf</i>	TYeckabAtBPRk6GpH9wOhsMUSDAGro1OhKdHwFshgQ= Q=

1. Проектування та цілі освітньої програми**Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?**

Цілями ОНП є підготовка висококваліфікованих фахівців спеціальності 032 «Історія та археологія», що здатні на основі набутих знань і сформованих компетенцій розв'язувати комплексні завдання у сфері науково-педагогічної, управлінської діяльності, здійснювати самостійне наукове дослідження, самостійно вчитися упродовж усього життя. Особливість ОНП полягає у наступному:

-завершеному та цілісному характері ОНП, яка забезпечує формування загальних та фахових компетенцій, а саме, поєднання теоретичної й практичної підготовки здобувачів за спеціальністю 032 Історія та археологія, здатних здійснювати самостійну наукову та науково-педагогічну діяльність у ЗВО, відповідати усім кваліфікаційним вимогам працівника дослідницьких, науково-просвітницьких закладів та установ України;

- формуванні універсальних навичок дослідника, здатного до участі в проєктах європейських наукових програм Erasmus + «UTTERLI», інших, що реалізувалися у попередні роки та упродовж 2022–2023 навчального року в ЦДУ імені В. Винниченка;

- підготовці фахівців, орієнтованих на дослідження історичної спадщини українського народу, реалізацію державних програм розвитку соціальної та культурно-освітньої сфери Центральноукраїнського регіону;

- виховання висококваліфікованих фахівців в етично ціннісних орієнтирах правил академічної доброчесності; патріотизму, захисту незалежності української держави (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/mizhnarodna-diialnist/mizhnarodni-proekty/novyny-anonsy-dokumenty>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО коротке поле

Основу стратегії ЦДУ імені Володимира Винниченка закріплено в Концепції розвитку на 2018–2022 рр. (<http://surl.li/vkxkx>) та Стратегії розвитку ЗВО на 2022–2026 рр. (<http://surl.li/fjwhr>). Мета ОНП цілком відповідає стратегії розвитку ЦДУ до 2026 року, яка спрямована на комплексну підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі. Відповідно до освітнього та наукового компонентів діяльності освітньо-наукова програма передбачає пріоритетність збереження та поліпшення якості підготовки науково-педагогічних кадрів, забезпечення органічної єдності змісту освіти й наукової діяльності, здобуття нових наукових знань через впровадження інноваційних технологій. ОНП передбачає формування актуальної тематики наукової та інноваційної діяльності відповідно до актуальних напрямів розвитку гуманітарних наук, розв'язання завдань прогресивного соціально-економічного розвитку України (<http://surl.li/fjwhr>).

Підвищення якості наукових досліджень та знань здобувачів за ОНП Історія та археологія в університеті реалізовується у політиці відкритості освітньо-наукового процесу, впровадження системи моніторингу, пропагування культури академічної доброчесності.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

У пунктах 4.2.2.4 Положення про освітні програми в ЦДУ зазначається, що з метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП зацікавлених сторін рекомендується включати до складу проєктної групи їх представників: стейкхолдерів – роботодавців, студентів, випускників університету (<https://www.cuspu.edu.ua/images/files-pdf>). Здобувачі впливають на формування цілей, компетенцій та ПРН, закладених у програмі. Відповідно до вказаного положення, рішенням кафедри історії України та всесвітньої історії до числа розробників ОНП Історія та археологія уведено аспірантку Москальчук К. В. (протокол № 1 від 26.08. 2021 р.). На освітньо-наукову програму 2022–2023 н.р. було надіслано рецензії й відгуки здобувачів та стейкхолдерів, а також викладача кафедри гуманітарних дисциплін Будівельного коледжу м. Кропивницького Дергачова О.В. Інтереси та пропозиції здобувачів виявляються безпосередньо під час консультацій гаранта програми. Представники аспірантів запрошуються до обговорення ОНП на засідання кафедри. Чимало проблем вдосконалення ОНП розглядаються у час проведення наукових заходів, до участі в яких залучалися науковці ЗВО, здобувачі та випускники університету.

Здобувачі беруть участь в опитуваннях, які проводяться відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЦДУ метою моніторингу освітнього процесу, готовності до навчання в аспірантурі (<http://surl.li/fjwil>).

- роботодавці

Проектування програми та внесення змін до ОНП здійснювалися за участі роботодавців у процесі спільних засідань кафедри та нарад (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14015-na-fakulteti-istorii-biznes-osvity-i-prava-vidbulasia-narada-steikkholderiv>), проведення конференцій за участі стейкхолдерів, які задіяні в забезпеченні ПРН освітньо-наукової програми (<https://dakiro.kr-admin.gov.ua/news/2022/10-19/news.php>). За участі роботодавців відбувалися засідання кафедри історії України та всесвітньої історії, на яких розглядалися питання вдосконалення ОНП (Протокол № 2 від 28. 10.22 р.).

Інтереси та пропозиції роботодавців враховувалися на етапах обговорення та рецензування ОНП, у яких брали участь директор управління департаменту освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації, кандидат педагогічних Е. В. Лещенко, заступник директора управління департаменту освіти і науки Кіровоградської облдержадміністрації, кандидат історичних наук В.П. Таборанський, інші стейкхолдери. До обговорення організації виробничої практики долучалася директорка Державного облархіву Л.В.Маренець, керівник Регіонального центру досліджень з історії України Б. Л. Шевченко (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14015-na-fakulteti-istorii-biznes-osvity-i-prava-vidbulasia-narada-steikkholderiv>). При визначенні тематики досліджень здобувачів враховувалися інтереси й проблематика, що реалізувалися науковими установами області і міста Кропивницького

- академічна спільнота

педагогічні працівники таких ЗВО: Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (д.і.н., професор Капелюшний В.П.), Черкаського Національного університету ім. Богдана Хмельницького (д.і.н., професор Присяжнюк Ю.П.), Центральноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (д.і.н., професор Колісніченко Р.М.), співробітник Національного музею України к.і.н. Савченко О.О.. Участь здобувачів та викладачів, задіяних в реалізації ОНП, у наукових конференціях всеукраїнського та міжнародного рівня, під час проведення яких відбувалося академічне спілкування та обмін досвідом, що дозволяло оптимізувати тематику наукових досліджень, виробити ціннісний підхід до вдосконалення каталогу компонентів ОНП у частині вибіркового дисциплін, перспективних тем наукових досліджень. Зокрема, до останніх належать також науково-педагогічне стажування на тему: «The trajectory of professional education in the field of political, historical, philosophical, and sociological sciences» (Республіка Польща, м. Вроцлав, 2022 р.) та V Міжнародної науково-практичної конференції «The South of Ukraine in the National and European history» (Республіка Польща, м. Влоцлавек, 2020 р.).

- інші стейкхолдери

Стейкхолдерами ОНП Історія та археологія також є:

Національна спілка краєзнавців України, Кіровоградська обласна організація Національної спілки краєзнавців України - (<https://nsku.org.ua/>);

Кіровоградський обласний краєзнавчий музей - <https://kokm.kr.ua/>

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

ОНП розроблялася з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці в Україні та регіоні, який в останні десятиліття зазнав суттєвих трансформацій. Акцентовано увагу на підготовці здобувачів, здатних до оволодіння сучасними дослідницькими практиками, вмінням застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання здобувачами дослідницьких і практичних завдань, зокрема, у міждисциплінарних галузях (ПРН 6); вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ПРН 2), здатність до самостійного планування наукових проєктів, розв'язання дослідницьких і практичних завдань, а також готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4).

Наукова підготовка ОНП передбачає здатність здобувачів проєктувати та переконливо представляти групі фахівців проєкт науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі (ПРН 8), спроможність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Важливим прогнозованим результатом актуальним на ринку праці є здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

На етапі розробки ОНП було враховано галузевий аспект розвитку гуманітарної галузі знань, історичний регіональний характер вимог до формування фахових компетентностей здобувачів як спеціалістів із визначеним місцем працевлаштування згідно положень док. «Стратегія розвитку Кіровоградської області на 2021 – 2027 роки». Інноваційний сценарій розвитку області передбачає співпрацю ЗВО у інвестиційно привабливих галузях економіки, створення робочих місць у науково-освітній галузі. На території області перебуває 16 закладів вищої освіти, в яких навчаються більше 14 тис. студентів (<https://ekonomika.kr-admin.gov.ua/files/str1-lish-270320.pdf>) Спрямованість ОНП на формування здатності проведення індивідуальних та колективних досліджень, готовність впроваджувати інноваційні прийоми у науково чи навчально-методичну роботу (ПРН 16) ґрунтується на оцінках культурної та археологічної спадщини Кропивниччини, її багатовікової історії як транзитного регіону. Укладачами ОНП було враховано дослідження археологічних пам'яток в ЦДУ упродовж 25 років (експедиція ТАСЕ) та наявну дослідницьку школу доц. Козир І.А., яка забезпечує ОК ОНП, заснований 2023 року міжвідомчий проєкт «Науково-практичні археологічні студії»

<https://www.facebook.com/kokm.kr.ua/posts/pfbido2fyt99gtCGb7DcYTmczA1DrG69eg9oAs9sCeNy5c4XnHxXPbNLSUDPStkyvfPmH7Z9l>.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Цілі та програмні результати навчання за ОНП «Історія та археологія» формувалися з урахуванням досвіду як вітчизняних, так й зарубіжних ЗВО. Зокрема, зверталася увага на принципи формування каталогу дисциплін, що визначають вибір вільної освітньої траєкторії здобувачами Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка. Аналіз освітніх програм Львівського Національного університету ім. І.Я. Франка та Черкаського Національного університету імені Богдана Хмельницького уможливив вивчення складу нормативних дисциплін, що забезпечують формування фахових компетентностей здобувачів спеціальності 032 Історія та археологія. Цій роботі сприяла участь науковців ЗВО у рецензуванні ОНП, що реалізуються у 2022–2023 н.р. в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. Вивчалися програми підготовки PhD-студентів з історії в період стажування викладачів кафедри історії України та всесвітньої історії у Вроцлавському університеті Республіки Польща та період роботи Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни», організоване

Волинським національним університетом імені Лесі Українки, Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького та Національним політехнічним університетом «Дніпровська політехніка» (cuspu.edu.ua).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Етапи розробки, затвердження, удосконалення та моніторингу впровадження у дію ОНП відповідають Європейській та Національній рамкам кваліфікації (ЄКР та НКР).

Проектна група працювала над відповідністю ОНП Дублінським дескрипторам. В основу ОНП покладено систему компетентностей та прогнозованих результатів навчання у відповідності загальній кількості переводних залікових одиниць ЄКТС третього (науково-освітнього) рівня вищої освіти НРК. Обсяг ОНП становить 40 кредитів ЄКТС при нормативних показниках 30 – 60 кредитів ЄКТС, що мають забезпечувати формування інтегральної, загальних компетентностей, фахових компетентностей та ПРН.

Сформовані у програмі ПРН відповідають 8 рівню НРК за такими дескрипторами НРК:

- «концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності» відтворюють ПРН 1, 2, 3, 4;
- зміст «спеціалізовані вміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики» розкривають ПРН 5, 6, 7;
- зміст «започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності» розкривають ПРН 5,8;
- зміст «критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей» відображають ПРН 6, 11;
- змісту «вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому» відповідають ПРН 2, 10, 12, 15;
- змісту «використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях» відповідає ПРН 7, 10, 12;
- зміст «демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності» розкривається у ПРН 9, 10, 13, 14;
- змісту «здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення» відповідає ПРН 10, 15, 17.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

40

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

0

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

10.5

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія». Всі освітні компоненти ОНП адекватні меті та завданням формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, досягнення прогнозованих результатів навчання.

Робочі програми фахових дисциплін постійно оновлювалися з урахування тих змін, які диктувалися концептуальними підходами та методикою навчання дисциплін. При цьому, повністю виключалося перехресне дублювання змістовної складової програм. Історіографічна компонента та дисципліни методологічного й історичного (фахового) циклів в робочих програмах дисциплін ОНП мають окремі проблемні поля та методики навчання. Відповідно до предметної області спеціальності 032 «Історія та археологія» в освітньо-науковій програмі є пріоритетним вивчення сучасних теорій розвитку людського суспільства, фокусування на теоретико-концептуальній складовій освітнього процесу. Ці складові ОНП забезпечуються такі ОК як «Методологічні проблеми історичної науки» та «Сучасний фаховий історіографічний дискурс». Блок загальнонаукової підготовки здобувачів вищої

освіти третього (освітньо-наукового) рівня представлений в ОНП ОК «Філософія та методологія науки», «Академічна англійська мова», «Організація наукового історичного дослідження», «Інформаційні технології в науці».

У відповідності до предметної області ОНП сформовано каталог вибіркових дисциплін. Вони мають дотичний до фахового компоненту склад проблематики, але, разом з тим, їх репрезентативність забезпечує достатньо широкий вибір індивідуальної освітньої траєкторії та враховує наукові інтереси здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія».

Зміст ОНП має чітку структуру побудови за роками та семестрами навчання. Освітні компоненти Програми підпорядковані внутрішній логіці викладання дисциплін усіх блоків, зорієнтованих на досягнення головної мети та розв'язання усіх завдань ОНП. Принципами вибору ОК передбачалося забезпечення ОНП дисциплінами, що, фактично, є пререквізитами формування фахових компетенцій становлення здобувача третього рівня вищої освіти як науково-педагогічного працівника високої кваліфікації, дотримання світоглядної складової ОНП здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідно до положень постанови № 261 НАЗЯВО від 27 листопада 2019 року.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

У ЦДУ формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/D368AsL>), Положенням про освітні програми в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwqc>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<http://surl.li/fjwzt>). Каталог дисциплін щорічно оновлюється на офіційному сайті університету, а демократична процедура вибору уможливила щорічне їх оновлення (<http://surl.li/fjwsm>). На етапі вироблення пропозицій враховується думка здобувачів шляхом опитування та розгляду зустрічних пропозицій на засіданнях кафедр. До каталогу вибіркових дисциплін у березні 2023 року на черговий навчальний рік було додано 8 дисциплін, що на думку розробників ОНП, має підсилити блок формування загальних та фахових компетентностей здобувачів (протокол засід. кафедри № 10 від 30. 03. 2023 р.).

Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується вільним вибором теми наукового дослідження, укладанням індивідуальних планів наукової роботи; реалізацією права на академічну мобільність, вибору участі у наукових проєктах та підготовці планів наукових публікацій, участі у наукових заходах та громадському житті університету. Важливою складовою демократичного вибору здобувача є право на Perezaxaxування результатів академічної успішності та вибір форми навчання й платформи онлайн навчання.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Право вільного вибору навчальних дисциплін в ЦДУ ім. Володимира Винниченка на рівні нормативних актів ЗВО регламентується окремим Положенням (<https://cutt.ly/D368AsL>) та інструкцією «Порядок вільного вибору навчальних дисциплін для створення індивідуальної освітньої траєкторії». Остання надає детальний покроковий інструктаж, яким передбачено дії щодо технічної сторони здійснення вибору дисциплін здобувачами. Важливо наголосити на можливостях, які відкриває програма. Здобувач може надіслати запит у «Формі для запитань» адміністратору Google-класу; у разі вибору більше 3-х дисциплін перші три вважатимуться дійсними; здобувач має змогу замовити копію відповідей); 3) здобувачам, вибір яких не може бути задоволений з певних причин (які не зробили вибір; які зробили вибір дисциплін, із яких не сформовані навчальні групи), упродовж 5 днів повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із переліку дисциплін, із яких сформовані групи/потоки; 4) після завершення процедури вибору здобувачі надають у 5-денний термін заяву на ім'я відділу аспірантури з переліком обраних навчальних дисциплін на 2-й семестр 2022–2023 н. р. 5) остаточне опрацювання заяв здобувачів відділом аспірантури, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту здобувачів, узгодження результатів із навчально-методичним відділом має демократичний підхід та відповідає студентоцентричній політиці університету (<http://surl.li/fjwrs>).

Вибіркові дисципліни ОНП «Історія та археологія», що реалізується в ЦДУ ім. В. Винниченка, охоплюють більше 26% кредитів ЕКТС навчального плану, що відповідає рекомендованим нормативним показникам, визначеним НАЗЯВО. Реалізація права вільного вибору дисциплін, рівень задоволеності стосовно їх викладання, а також оцінка змісту та наповненості каталогу останніх та рекомендації здобувачів щодо конкретики викладання вибіркового дисциплін відстежуються через опитування ВНЗ. Аналіз останнього анкетування 2023 року засвідчив, що 100% опитаних здобувачів можуть вільно реалізувати право вибору навчальних дисциплін за ОНП Історія та археологія (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/universitytet/viddil-zabezpechennia-iaкости-ta-tsyforovoho...>).

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів вищої освіти третього рівня за ОНП Історія та археологія передбачає: практичні (семінарські) заняття з ОК; виконання самостійних/групових завдань, підготовку презентацій та проєктів (кейсів), виконання програми виробничої практики (включає аналітику освітнього процесу, лекції, семінарські заняття). Практичні заняття з академічної англійської передбачають розвиток мовленнєвих компетенцій ОК 1; навички критичного мислення та філософського світосприйняття, філософії сучасної науки, її методології формуються у процесі вивчення ОК 2; універсальні навички дослідника складаються у процесі вивчення ОК 5, ОК 6, ОК 7 та вибіркового дисциплін – ВК 1, ВК 2, ВК 3. Практична сторона фахової науково-педагогічної підготовки досягається через усвідомлення методичної складової документів, які регламентують підготовку лекцій, практичних (семінарських) занять – ОК 8, а також використання кейсу інформативних технологій, куди входить робота з презентаційним матеріалом, навчальними інтелектуальними програмами, інші – ОК 4. Важливою компонентною ОНП з підготовки самостійного наукового дослідження здобувача, що також забезпечує уміння доступно й

переконливо репрезентувати власні досягнення та адаптувати їх до практичного втілення, є організація наукового історичного дослідження – ОК 3.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Набуття здобувачами освіти Soft Skills здійснюється головним чином через культивування лідерства, уміння працювати у колективі, узгоджуючи свою участь у освітньому процесі, акціях громадського характеру з діями інших здобувачів. Навички Soft Skills як універсальні непрофесійні якості формуються через комунікацію (вербальну, ділову переписку), уміння обґрунтовувати та доносити до колективу свою думку (ОК 1), публічно виступати та обстоювати свою позицію у дискусійній обстановці (ОК 3, 7), виховувати стресостійкість та вміння бачити у спілкуванні не конфлікт, а потенціал розв'язання нестандартних ситуацій (ВК 1, 2 3). Методи, які формують ці якості, характерні практично для усіх компонентів ОНП Історія та археологія.

Надзвичайно важливими з точки зору набуття Soft Skills є залучення здобувачів до освітньо-наукової роботи усього викладацького колективу у процесі планування та проведення наукових заходів кафедри: конференцій, презентацій наукових видань (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14610-vidbulasia-prezentatsiia-vydannia-arkheolohiia-ukrainy-za-roky-nezalezhnosti>), дискусій та громадських заходів, пов'язаних з важливими суспільно-політичними подіями в Україні та за її межами (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law>).

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів ОНП із фактичним навантаженням здобувачів визначається колегіально рішенням членів Проектної групи, яке узгоджується з інтересами здобувачів. При цьому береться до уваги пункт 1.3. «Положення про освітні програми в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», в якому зазначається, що освітньо-наукові програми на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за обсягом мають складати 40 кредитів ЄКТС для здобуття освітнього та одночасно наукового ступеня доктора філософії. Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. У пункті 4.5.5. зазначено, що мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС. Кількість освітніх компонентів на навчальний рік – не більше 16. Робочій проектній групі слід запобігати надмірній фрагментації освітніх компонентів. При цьому було враховувано вимогу, що обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти встановлюється не менше 1/3 і не більше 1/2 від загального обсягу освітнього компоненту, а решта обсягу призначається для їхньої самостійної роботи (пункт 4.5.10. зазначеного вище Положення). В ОНП Історія та археологія, яка реалізується в ЦДУ імені Володимира Винниченка у 2022–2023 н.р., співвідношення навантаження таке: усього 1200 академічних годин з яких 358 – аудиторні години, 842 – самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За ОНП Історія та археологія підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<http://surl.li/fjwxhd>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Згідно Правил прийому на навчання до ЦДУ у 2023 році для здобуття ступеня доктора філософії з історії та археології приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Правила прийому на навчання до аспірантури, програми іспитів у відкритому доступі розміщуються на офіційному веб-сайті ЗВО. Програма вступного випробовування «Презентація дослідницьких пропозицій і досягнень», яке є складовою іспитів, передбачає виявлення рівня фахової обізнаності вступника та вмінням застосовувати отримані знання у контексті майбутніх наукових досліджень. Визначаються наукові інтереси абітурієнта та тема/напрямок майбутнього дослідження. У програмах іспитів, згідно правил вступу 2023 року, оцінюється здатність і вміння абітурієнта виокремлювати, систематизувати й презентувати головні проблеми обраного напряму дослідження (теми), критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначити перспективи подальших наукових

досліджень із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності. Вступники, у залежності від набуті освіти у галузі знань та навчання за ОП, складають: іспит з іноземної мови; «Додатковий вступний іспит з історії України та всесвітньої історії»; «Вступний іспит з історії, історіографії та методології історичної науки» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/aspirantura/prohrama-vstupnoho-isytyu-do-aspirantury>).

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЦДУ (п.п.10.8.12-10.8.17) університет визнає еквівалентними та перезараховує РН студента у ЗВО-партнері, набуті під час академ мобільності, на основі ЄКТС, за умови зазначення НД та ін. видів навчальної діяльності в НП студента із вказівкою на відповідну кількість кредитів та інформацією про оцінювання (<https://cutt.ly/rncBd2F>). У ЦДУ діє Положення про визнання РН, отриманих в формальній, неформальній та/або інформальній освіті (<https://cutt.ly/PncNR6t>), яким визначено порядок і процедуру визнання і перезарахування РН, здобутих в інших ЗВО, під час поновлення на навчання до ЦДУ, за результатами здобутими за програмами академ. мобільності, у дуальній освіті, тощо. Відповідно до цих документів, підставою для визнання є надана студентом академ довідка, індивідуальний НП (залікова книжка) або додаток до диплома про попередню освіту. Перезарахування РН з ОК/ ВД здійснюється на основі порівняння НП, академ. довідки, індивідуального НП або залікової книжки, що надається. При зарахуванні результатів, набутих за академ. мобільності, здійснюється порівняння обсягу навчального навантаження, виконаного в межах програми академ. мобільності та ПРН за ОП, на якій здобувач навчається у ЦДУ. Академічна різниця нормативних та вибіркового НД за індивідуальним НП студента визначається Університетом, але не повинна перевищувати 10 НД. Порядок ліквідації академічної різниці визначається ЗВО-партнерами відповідно до законодавства України.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Упродовж реалізації ОНП Історія та археологія в ЦДУ імені Володимира Винниченка застосування процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

ЦДУ створює можливості для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у т.ч. інформує студентів з цього питання; розроблено Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в ЦДУ. Доступність цього документу забезпечується його оприлюдненням на сайті ЦДУ (<http://surl.li/fjxav>). Даний Порядок регулює процедуру зарахування результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, за умови встановлення їхньої відповідності РН, передбаченим відповідною ОП (РН певних освітніх компонентів, ПРН), або певному рівню освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних ОК (складових освітніх компонентів) відповідної ОП (у тому числі, в межах її вибіркової складової). РН та компетентності, що можуть бути визнані у формальній освіті, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, літніх школах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом і т. д.) та в системі інформальної освіти. Загальний обсяг ОК ОП, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25% відповідної ОП (п.3.8.). Про можливості зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, повідомляють здобувачам на заняттях під час вивчення різних НД.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

На ОНП Історія та археологія не було прикладів визнання результатів навчання, здобутих аспірантами у неформальній та інформальній освіті, однак, така можливість передбачена локальними актами ЦДУ. Практика залучення здобувачів до навчання у неформальній освіті провадиться шляхом запрошення на професійні курси, тренінги, стажування, мотиваційні лекції, конференції на сайті ЦДУ, наприклад, запрошення на онлайн-курси від Coursera та Udey (<http://surl.li/fdmzv>); ознайомлення з платформою Labster (<http://surl.li/fdnbj>). Крім того інформація надається на сайті факультету історії, бізнес-освіти та права ЦДУ (<https://cutt.ly/V8rlCrY>), через групи у соціальних мережах Facebook (<https://www.facebook.com/history.cspu>), та Instagram (https://www.instagram.com/fibp_cusu/) та безпосередньо викладачами, які входять до групи забезпечення спеціальності.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Відповідно до п. 6.1. Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwue>) освітній процес на ОП здійснюється різноманітними формами, з-поміж яких такі: навчальні заняття (лекція,

семінарське/практичне заняття, консультація), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. З метою формування професійних компетентностей впроваджуються традиційні та інноваційні методи навчання, зокрема, проблемно-інформаційні, проєктно-пошукові, дослідницькі, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо), що відображено у робочих програмах ОК. Використання цих методів дозволяє сформувати у здобувачів вміння самостійно мислити, аналізувати, узагальнювати, приймати рішення, працювати в команді. Методи навчання і викладання повністю забезпечують досягнення ПРН. Самостійна робота здобувачів передбачає поглиблення та закріплення набутих знань у вільний час, сприяє формуванню навичок пошуку та обробки необхідної інформації наукового характеру. З метою пояснення конкретних теоретичних запитань або окремих аспектів практичних завдань викладачами проводяться індивідуальні та групові консультації, колоквиуми.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Здобувачі виступають самодостатніми, відповідальними учасниками освітнього процесу, впливають на вибір форм, методів навчання. Вони беруть участь в обговоренні, затвердженні ОП, вільно обирають вибіркові дисципліни, форми сам. роботи, теми наук. досл. робіт, ІНДЗ. Оцінювання відбувається на підставі визначених критеріїв, які дозволяють дотримуватися принципу об'єктивності та здійснювати самоконтроль. Здобувачі освіти можуть впливати на організацію та якість викладання ОНП через думку своїх представників у Раді молодих вчених (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/rada-molodyh-vchenyh/sklad>), участь у Вченій раді університету (<http://surl.li/fjxco>), апеляції на результати підсумкового контролю (<http://surl.li/exdjt>), участь у Комісії з питань академічної доброчесності (<http://surl.li/excer>). Опитування здобувачів виявили високий рівень задоволеності методами, формами навчання і викладання за діючого ОНП: 83 % повністю задоволені, 17 % подали пропозиції, які були враховані розробниками (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/universytet/viddil-zabezpechennia-iakosti-ta-tyforyvoho-suprovodu-osvity/monitorynh-iakosti-osvity-ankety-rezultaty/rezultaty>). Рівень толерантності НПП щодо запитів здобувачів складає 100 % опитаних, задоволеність методами навчання і викладання ОК та за 100 бальною системою – від 95 до 98 балів (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/032history/014-analit-zap.pdf).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Методи навчання і викладання ОП, які використовуються в освітньому процесі, відповідають принципам академічної свободи, що закріплено в Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwue>) та Положенні про академічну свободу та академічну доброчесність (<http://surl.li/excer>). У ЗВО забезпечується самостійність і незалежність учасників ОП під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності. Свобода викладання проявляється у можливості НПП вільно обирати форми, методи, засоби навчання з метою досягнення ПРН, творчо підходити до змісту ОК, вносити зміни до РП. Свобода навчання реалізується через академічну мобільність НПП (<http://surl.li/fjxex>) та здобувачів (<http://surl.li/fjwzt>), вільний вибір здобувачами навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/D368AsL>), форм самостійної роботи, можливість пропонувати власні теми досліджень, висловлювати свої думки щодо окремих явищ та процесів, аргументовано доводити обрану позицію. Учасники ОП мають право на здобуття неформальної та/або інформальної освіти, результати якої визнаються ЗВО за визначеним Порядком (<http://surl.li/fjxav>). Свобода наукових досліджень дозволяє НПП та здобувачам самостійно обирати форми, методи та напрямки наукової діяльності, пропонувати теми для написання наукових робіт, робити самостійні висновки щодо отриманих результатів дослідження, оприлюднювати їх у різний спосіб у виданнях та на будь-яких інформаційних платформах.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

В ЦДУ розроблено Положення про організацію освітнього процесу, яке є у вільному доступі (Положення ОП ЦДПУ 2022-2023_03.23.PDF ([cuspu.edu.ua](https://www.cuspu.edu.ua))). Нормативна база ЗВО, у вільному доступі, включає накази ректора та затверджені графіки освітнього процесу у кожному семестрі 2022–2023 навчального року. На веб-сторінці кафедри історії України та всесвітньої історії факультету історії, бізнес-освіти та права розміщено ОНП спеціальності 032 «Історія та археологія» та проєкт ОНП на 2023–2024 н.р. (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/osvitno-naukova-prohrama>). Здобувачів освіти про цілі, зміст і очікувані результати навчання, критерії оцінювання ОК інформує силабус та робоча програма кожного ОК, розміщені у вкладці «доктор філософії» головної сторінки сайту ЦДУ (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>). На платформі Google Classroom створено сторінку для усіх ОК, де інформація дублюється. Вона обговорюється із здобувачами у частині визначення критеріїв оцінювання виконаної та практичної складових завдань. Здобувачі мають можливість висловити свою позицію щодо методичного забезпечення РП та системи оцінювання знань.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Положення про організацію наукової та науково-технічної діяльності ЦДУ стверджує, що здобувачі вищої освіти є суб'єктами наукової діяльності. Основним вектором ННТД ЦДУ ім. В. Винниченка є одержання нових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних завдань у сфері інноваційного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-

практичних розробок (<http://surl.li/fjvpc>). Проведення наукових досліджень закріплено в описі предметної області ОНП, програмних компетентностях виокремлених в РП. З-поміж технологій навчання ОНП визначені проектна діяльність, наукові дослідження, які формують у здобувачів навички складання, узгодження плану власного дослідження, самостійного пошуку матеріалів за визначеними джерелами. Підґрунтям здійснення наукової діяльності ОК ОНП Історія та археологія є «Організація наукового історичного дослідження» та «Методологічні проблеми історичної наук», що вивчаються здобувачами на 1 та 2 курсах аспірантури й закладають базові знання для подальшої самостійної наукової діяльності. Формування каталогу дисциплін вільного вибору здобувачами переслідує мету – надати можливість ознайомитись із сучасними тенденціями розвитку всесвітньої та української історіографії, євроінтеграції та вивчити історичне тло процесів, явищ, подій, які детально досліджуються в дисертаціях. Усі ОК забезпечують формування компетентностей, необхідних для успішної роботи над науковими статтями та дисертацією. Вони забезпечують здатність до самостійного формування джерельної бази дисертації, проведення аналізу історіографії відповідної теми, здатність структурувати свою наукову роботу, формулювати власні авторські висновки, дотримуючись академічної доброчесності (ОК, 3, 7; ВК 1, 2). Здобувачі беруть участь у запланованих кафедрами факультету конференціях, підготовці спільних з науковими керівниками наукових публікацій, що реалізують фахову компетентність (проф. Житков О.А., асп. Чуйко К.В., доц. Чорний О.В., асп. Тимошенко В.Л.), участі проф. Житков О.А., доц. Ковальков О.Л., асп. Чуйко К.В. у підготовці розділів колективної монографії «Актуальні аспекти змісту суспільствознавчих дисциплін та інноваційні методики і технології їх навчання і викладання» європейського видавництва «Izdevnieciba «Baltija Publishing» (м. Рига, Латвія, II кв. 2023 р.)

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Вимоги щодо оновлення ОП визначено в Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освітнього процесу (<http://surl.li/excfc>), а також Положенні про освітні програми в ЦДУ ім. В. Винниченка, що є правовою базою їхньої розробки та удосконалення (<http://surl.li/fjwqc>). Оновлення ОП програм здійснюється через їхнє обговорення та затвердження/оновлення на засіданнях профільних кафедр, що передбачає перегляд методичного та інформативного забезпечення ОП на основі наукових досягнень, набутих у тій чи тій галузі знань. Можливості вдосконалення методологічної та методичної складових ОК викладачі реалізують через участь у конференціях та наукових програмах підвищення кваліфікацій. У серпні 2022 року викладачі кафедри історії України та всесвітньої історії О.А. Житков, О.Л. Ковальков пройшли курс навчання за програмою Всеукраїнське науко-педагогічне підвищення кваліфікації «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації за програмою навчальне навантаження якої становило 6 кредитів ЕКТС у обсязі 180 годин (<https://www.cuspu.edu.ua/en/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14039-vseukrainske-stazhuvannia-tretii-riven-osvity-v-ukraini-v-umovakh-viiny>). У відповідності до оновлення освітніх компонентів ОНП «Історія та археологія» у 2022 р. було розроблено та уведено в освітній процес ОК 3 «Організація наукового історичного дослідження» та ОК 7 «Сучасний фаховий історіографічний дискурс», оновлено РП ОК 6 «Проблеми археології та давньої історії України». Регулярно оновлюються робочі програми ВК з урахуванням наукових інтересів здобувачів та матеріалів, що складають теоретичну основу освітніх компонентів. На випусковій кафедрі було розглянуто питання та запропоновано увести доповнення до РП у частині забезпечення бази наукових досліджень здобувачів оригінальними прикладами історичних джерел та документів з історії розвитку місцевого самоуправління другої половини XIX століття. На основі узагальнення досвіду організації аспірантської практики та вимог Листа НАЗЯВО «Про забезпечення володіння випускниками освітньо-наукових програм доктора філософії методологією педагогічної діяльності» забезпечення дисципліно-пререквізитом (08.09.2021 р.) керівник виробничо-наукової практики проф. Пасічник Н.О. підготувала нову редакцію Програми аспірантської практики в ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14777-navchalno-metodychne-zabezpechennia-osvitno-naukovoiprogramy-032-istoriia-ta-arkheolohiia>). Випускова кафедра організувала методичні семінари з проблем викладання історії, до яких залучалися методисти та здобувачі за ОНП. Увагу до проблеми оновлення ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик привертають презентації наукових здобутків розробників ОНП (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law?start=65>).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Стратегія міжнародної діяльності університету на 2019–2025 рр. (<https://cutt.ly/G2fNuPb>) передбачає інтеграцію ЗВО в міжнародний освітній простір через участь НПП та здобувачів вищої освіти у міжнародних програмах академічної мобільності, стажуванні та підвищенні кваліфікації, а також участі в підготовці колективних та індивідуальних монографій, що публікуються за межами України, зокрема, публікації статей у виданнях БД Scopus та WoS. (<http://surl.li/fjxsc>). ЦДУ уклав 12 міжнародних договорів про розвиток співпраці в науково-освітній сфері, які уможливають перспективи інтернаціоналізації ОНП (<http://surl.li/fjxgi>). Актуальна інформація для учасників науково-освітнього процесу оновлюється на веб-сторінці бібліотеки ЦДУ, репрезентується через виставки-презентації (<http://surl.li/wfbg>). НПП та здобувачі залучаються до участі у підготовці науково-практичних конференцій, які відбувалися в нашій державі та країнах ЄС: Польщі, Латвії, Німеччині: (Житков О.А., Ковальков О.В., Фока М.В., Чорний О.В., Харченко Ю.В. Москальчук К.В., Тимошенко В.Л., Чуйко К.В.). Випусковою кафедрою історії України та всесвітньої історії організувалися спільні науково-практичні конференції, зокрема, спільно з академічними установами Республіки Болгарія («Болгари у соціокультурному просторі Центральної України») (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law?start=65>).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2022 – 2023 навчальний рік, основними формами контрольних заходів є поточний, модульний, рубіжний, підсумковий і діагностичний контроль (<http://surl.li/fjwue>). Для оцінки досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня освіти ОНП Історія та археологія застосовуються переважно дві форми контрольних заходів: поточний та підсумковий контроль. Вони уможливають встановлення відповідності рівня набутих знань, вмінь і навичок здобувачів щодо вимог нормативних документів та забезпечують моніторинг процесу досягнення ПРН кожного освітнього компоненту, впроваджуваної в університеті ОНП. Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях з метою перевірки виконання здобувачами конкретних завдань, визначених у плані занять. Форми проведення поточного контролю означені у робочих програмах ОК. З метою проведення комплексного оцінювання результатів навчання за певний період часу застосовується контроль за виконанням обсягу завдань (кейсу), або аналіз висновків щодо набуття фахових навичок за методом навчання «soft skills» (діагностична форма контролю). На основі усного й письмового контролю формування фахових компетенцій ОНП, зокрема, у процесі вивчення вибірових компонентів, застосовується багаторівневе тестування, а також написання аналітичних доповідей, складання просопографічних портретів та інші форми контролю. Проведення поточного та підсумкового контролю здійснюється офлайн та на платформі Google Classroom. Підсумковий контроль програмних результатів навчання здійснюється як диференційований залік та екзамен.

Результати досягнень аспіранта з навчальної дисципліни оцінюються за 100 бальною шкалою та переводяться до національної шкали успішності й шкали ЄКТС. Щорічні звіти аспірантів мають комплексний характер. Оцінюється рівень академічної успішності, громадська та наукова робота згідно індивідуального плану із зазначенням його виконання/невиконання у поточному навчальному році. Аналізується хід підготовки до друку наукових публікацій, участь у роботі наукових конференцій, написання тексту індивідуального дисертаційного дослідження. Відповідно до чинного законодавства та опису ОНП передбачено експертизу наукового тексту та попередній захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії у присутності наукового керівника за участі опонентів, призначених з числа НПП випускової кафедри ЦДУ ім. В. Винниченка.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чітке розуміння форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується доступом здобувачів вищої освіти до ОНП, навчального плану та графіку навчального процесу спеціальності історія та археологія на 2022–2023 навчальний рік, які розміщені на сайті університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>). Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (пункт 5,6) регламентуються структурні складові робочої навчальної програми ОК (модулі), зазначаючи, що вони включають: тематичний план, тематику лекційних, практичних занять, засоби діагностики для проведення поточного та підсумкового контролю, порядок та критерії виставлення балів, перелік навчально-методичної літератури (<http://surl.li/fjwue>). Доступність робочих програм та силабусів ОК, а також своєчасна інформованість здобувачів про внесені зміни до документів, що регламентують освітній процес, здійснюється через розміщення цих документів на вказаному сайті ЦДУ, конкретизується та повідомляється викладачами й гарантом ОНП через освітні платформи, роз'яснюється усно на початку кожного навчального семестру. Внесення змін до РП та силабусів ОК, які впливають на систему оцінювання знань здобувачів, допускається лише після процедури обговорення у групі розробників ОНП та офіційного затвердження відповідним рішенням випускової кафедри ЦДУ ім. В. Винниченка.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Види, форми контролю, терміни їх проведення та критерії оцінювання в освітньому процесі ЦДУ ім. В. Винниченка регламентуються пунктами 1.4; 2.6; 5.3.10 Положення про СВЗЯО, у яких визначається коло суб'єктів освітнього процесу, перелік процедур і заходів та терміни оцінювання здобувачів. Здобувачам освіти інформацію про навчальні дисципліни, включені до індивідуального навчального плану, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання надаються до початку їх викладання (<http://surl.li/excfc>). Викладачі ОК на першому організаційному занятті ознайомлюють здобувачів зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової) звітності, переліком тем і питань, які виносяться на підсумковий (проміжний) контроль сесії. Оцінювання теоретичної та практичної складової освітніх компонентів ОНП фіксується в індивідуальному навчальному плані аспіранта. Графіки проведення контрольних заходів дублюються на сторінці кожної дисципліни в Google Classroom. Опитування щодо організації освітнього процесу ОНП Історія та археологія (розклад занять, доступність до інформаційних ресурсів потрібних для навчання, наукової діяльності) виявило, що переважна більшість здобувачів задоволена рівнем інформування про форми/види контролю та критерії оцінювання видів робіт (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/universityet/viddil-zabezpechennia-iakosti-ta-tsyforovoho-suprovodu-osvity/monitorynh-iakosti-osvity-ankety-rezultaty/rezultaty/>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) за спеціальністю 032 Історія та археологія наразі

відсутній.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів та інформативна складова її забезпечення регулюється розпорядчими документами університету. Серед них: Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwue>); Положення про організацію практичної підготовки в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwuq>); Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfo>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfc>); Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю (<http://surl.li/exdjt>). Вільний доступ кожного учасника освітнього процесу до актуальних версій цих документів досягається завдяки їх розміщенню на веб-сайті Університету. У робочих програмах навчальних дисциплін та практики описана процедура проведення контрольних заходів. Адміністрація факультету історії, бізнес-освіти та права, завідувач випускової кафедри, гарант програми, викладачі здійснюють постійний моніторинг інформаційного забезпечення усіх контрольних заходів, передбачених РП дисциплін що викладаються та, за потреби коригують цей процес.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність дій екзаменаторів під час проведення контрольних заходів забезпечується публічними процедурами, прописаними Законом України про освіту, підзаконними актами розробленими в ЦДУ. Відповідно до Етичного кодексу університету (<http://surl.li/excfn>), Положення про організацію ОП (<http://surl.li/fjwue>), Положення про академічну свободу і АД (<http://surl.li/excer>) передбачено формування критеріїв і шкали оцінювання контр. заходів. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання закріплюються в РП, доводяться до відома здобувачів на початку вивчення ОК. Перед іспитом, згідно розкладу, проводяться консультації, на яких здобувачів ознайомлюють з поточними оцінками. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри. Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю (<http://surl.li/exdjt>) передбачає процедуру оскарження отриманої на екзамені оцінки. Для запобігання конфлікту інтересів на сайті ЦДУ міститься інформація з питань антикорупційних заходів (<https://cutt.ly/G8tVGgL>). У вкладці сайту «Зворотній зв'язок» за формою (<https://cutt.ly/J86XvRG> або листом до «Скриньки довіри») здобувачі можуть анонімно повідомити про виявлені порушення. За час реалізації ОНП випадків, які б потребували врегулювання конфліктів та втручання адміністрації ЗВО, не було виявлено.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Повторне проходження здобувачами контрольних заходів здійснюється згідно пунктів 7.6 та 7.7 чинного Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjwue>). Положенням визначено порядок ліквідації академічної заборгованості, що виникла з поважних причин, на предмет повторного проходження практики. У випадку подання здобувачем апеляції щодо оскарження процедури проведення або результату контрольних заходів створюється апеляційна комісія. Її робота визначається Положенням про апеляційну комісію, яка діє на підставах Закону про освіту, Статуту ЦДУ, інших норм. документів. У даному Положенні (пункт 4.10) зазначено, що результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: – «оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені відповідає рівню знань здобувача вищої освіти з даної навчальної дисципліни і не змінюється»; – «оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені не відповідає рівню знань здобувача вищої освіти з даної навчальної дисципліни і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до прийнятої системи оцінювання знань)», але не нижчої за отриману на екзамені. Прозорість роботи комісії визначається розглядом апеляції у присутності зацікавлених сторін та фіксацією у протоколі результатів розгляду заяви й ознайомлення з ними сторін (<http://surl.li/ounp>). Оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів за час реалізації ОНП не виявлено.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У ЦДУ оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів врегульовано Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fjwue>) та Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю (<http://surl.li/exdjt>). Здобувачі можуть подати апеляцію на будь-яку отриману підсумкову оцінку із заліку або екзамену конкретної НД. Апеляційна комісія обирається вченою радою фак-ту, затверджуються наказом ректора. Головою апеляційної комісії є декан факультету. Її склад формується на паритетних засадах: 50 % складають НПП кафедр та не менше 50% – представники від органів студентського самоврядування. Не підлягають оскарженню незадовільні оцінки, отримані у разі відсутності на екзамені без поважної причини. У Положенні про апеляцію унормовано склад, порядок створення, принципи, строки роботи АК, порядок подання заяв та порядок їх розгляду, результатом якого є прийняття одного з двох рішень – оцінювання знань здобувача не змінюється або заслуговує на іншу оцінку з вказівкою на нову оцінку. У випадку, якщо АК дійшла до висновку, що були факти порушень при оцінюванні результатів навчання та вони вплинули на результати, оцінка може бути змінена, але не може бути знижена. Скарги на процедуру проведення екзаменів і звернення з апеляціями на ОНП не подавалися.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика академічної доброчесності ЦДУ ґрунтується на Законі України про освіту, локальних нормативних актах, що містять положення стосовно освітніх стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності. Такими є: Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<http://surl.li/excer>), положення та норми щодо процедури дотримання академічної доброчесності, які містяться у Статуті ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 10.8, 10.15, 11.11-11.16) (<http://surl.li/excev>); Стратегія розвитку ЦДПУ ім. В. Винниченка на 2022-2026 роки (п.1.5) (<http://surl.li/fjwhr>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 14) (<http://surl.li/excfc>); Положення про кваліфікаційні роботи у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 2.8) (<http://surl.li/excfg>); Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (п.4.6) (<http://surl.li/excfo>); Етичний кодекс університетської спільноти в ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 4.1) (<http://surl.li/excfv>).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність у ЦДУ імені В. Винниченка передбачено заходи, спрямовані на попередження порушення кодексу академічної доброчесності, які здійснюються певними структурними підрозділами університету (<http://surl.li/excer>). Технологічні рішення використовуються при виконанні здобувачами ВО наукових текстів, зокрема, підготовки наукових статей, тез виступів на наукових конференціях, тощо. Перевірка наукових текстів на академічний плагіат є обов'язковою. З цією метою ЗВО використовує спеціальне програмне забезпечення StrikePlagiarism.com. Дотримуються рекомендовані показники унікальності текстів (40% і більше). У разі меншого відсоткового показника унікальності, робота повертається автору для доопрацювання та призначається повторна перевірка на плагіат. Окремі розділи дисертаційної роботи перевіряються на плагіат за ініціативи керівника, зокрема, на наявність запозичень за допомогою спеціальних як безкоштовних, так і ліцензованих у ЗВО сервісів (StrikePlagiarism.com, UNICHECK і т.п.). Якщо академічний плагіат був виявлений у завершній науковій праці здобувача ЦПУ, Положенням передбачена чітка процедура розгляду даного питання за участі Комісії з питань академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Політика академічної доброчесності визначається принципами ЗВО та системою контролю за дотриманням АД, яка закріплена у Положенні про академічну свободу та доброчесність ЦДУ (<http://surl.li/excer>). Умови дотримання етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності «прописані» в освітній програмі (ПРН 9). Питання моральних критеріїв діяльності наукового працівника розглядаються у процесі вивчення нормативних дисциплін «Філософія та методологія науки» та «Організація наукового історичного дослідження». Свідченням системності заходів, які пропагують АД, є організація просвітницької кампанії на факультеті історії, бізнес-освіти та права до Міжнародного дня інтелектуальної власності (<http://surl.li/wiwq>). Зокрема, НПП та здобувачі вищої освіти у рамках проекту «Від ідеї до реалізації» взяли участь у вебінарі та прослухали лекцію. Питання АД обговорюються у контексті проведення заходів щодо запобігання проявам корупції у ЗВО (<http://surl.li/fapsy>).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

У Положенні про академічну свободу та академічну доброчесність (<http://surl.li/excer>) та Етичному кодексі (ЕК) спільноти ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfv>) передбачено відповідальність залежно від характеру і змісту порушень АД та ступеня їх умисності. Для цього встановлені види порушень (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, інше), визначено поняття «дотримання академічної доброчесності» (п.3.1.2 Положення про АС та АД, п. 2.1. ЕК). У випадках виявлення плагіату у наукових творах здобувачів або НПП, передбачено процедуру створення Комісії з питань АД з конкретними повноваженнями по моніторингу якості ОП, популяризації АД та аналізу заяв щодо можливих фактів порушення положень. За результатами проведених засідань Комісією ухвалюються висновкові рішення щодо порушення АД. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, подаються на розгляд ректорові університету (п.4.9. Положення про АС та АД). У разі підтвердження фактів порушення АД НПП та здобувачі несуть адміністративну відповідальність згідно чинного законодавства. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату та відповідальність за академічний плагіат, передбачені Положенням університету про СВЗЯО (<http://surl.li/excfc>). На час дії ОНП Історія та археологія порушень АД зі сторони НПП та здобувачів не було виявлено.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів ОНП в ЦДУ здійснюється відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП (<http://surl.li/fjvxz>). Претендент на посаду НПП подає до конкурсної комісії (КК) список наукових та навчально-методичних праць, звіт про роботу за попередній період із обов'язковим інформуванням щодо показників професійної активності відповідно до кадрових вимог та ліцензійних умов провадження ОД. КК відкритим голосуванням установлює відповідність особи вимогам конкурсу, а її рішення оформлюється протоколом, на основі якого ректор видає наказ про допуск до участі в конкурсі. Для оцінювання

рівня професійної кваліфікації претендента конкурсна комісія може запропонувати провести відкриті заняття за присутності не менше з НПП кафедри. Висновки кафедри про професійні якості претендентів затверджуються таємним голосуванням за участі НПП кафедри та передаються на розгляд КК разом з витягом з протоколу засідання кафедри. КК відкритим голосуванням більшістю з кількості присутніх на засіданні визначає особу, яку рекомендує ректору для призначення на відповідну посаду та укладання контракту. Відповідно до Положення про СВЗЯО (<http://surl.li/excfc>) (п.10.5.4) при обранні на посади враховується підвищення кваліфікації НПП. При доборі враховується місце НПП у рейтингу факультету та кафедри. Частина НПП, які забезпечують ОПП, також входять у перші 10% рейтингу ЦДУ (<http://surl.li/eypcr>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці є активними учасниками розробки та рецензування ОНП. В останні роки ЦДУ було укладено низку угод з академічними установами та закладами вищої освіти України (ІПЕНД ім. І.Ф. Кураса, Харківський Національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, Криворізький педуніверситет). Інформативний супровід забезпечує ТОВ «Науковий центр інноваційних досліджень» м. Київ. Договори про залучення освітньої бази, бібліотечних та архівних фондів у науково-освітню діяльність на 2022–2023 н.р. укладено між ЦДУ та Державним архівом Кіровоградської області, Обласним краєзнавчим музеєм, Центральноукраїнським інститутом Міжрегіональної Академії управління персоналом (ПрАТ «ВНЗ «МАУП»), Олександрійським фаховим педагогічним коледжем ім. В.О. Сухомлинського (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>). Система співпраці з роботодавцями передбачає консультування із виробничих, організаційних питань, залучення роботодавців до організації спільних наукових конференцій, проведення практичних занять з використанням архівних та музейних фондів обласного архіву та краєзнавчого музею, публікації наукових видань та збірників документів та матеріалів, що відповідають меті підготовки загальних та фахових компетенцій ОНП (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14676-do-realizatsii-onp-istoriia-ta-arkheolohiia-doluchaiutsia-steikkholdery>)

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Удосконалення ОНП передбачає залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, стейкхолдерів. У 2022–2023 н. р. з метою підсилення науково-методологічної компоненти ОНП відбулося читання лекцій інноваційного характеру з відповідної тематики завідувачем кафедри етнології та краєзнавства КНУ ім. Т.Шевченка, член-кореспондентом НАПНУ Капелюшним В.П., професором кафедри історії України ЧНУ ім. Б. Хмельницького Присяжнюком Ю.П. (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/?start=5>). Тема історичної спадщини кримсько-татарського народу (Miras) у світлі соціальних та релігійних комунікацій XVI – XVIII століть розкривалася у гостьовій лекції к.і.н., співробітника Національного музею України О.О. Савченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law>). До проведення практичних занять залучалися стейкхолдери: директор Державного архіву Кіровоградської області Л. Маренець та співробітники установи Д. Кобзар, С. Юрченко (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law>). Експертні оцінки щодо діючої в університеті ОНП надали проф. УМДУ Кривошея І.І., проф. Центральноукраїнського інституту «ДВНЗ «МАУП» Колісніченко Р.М., проф. Сумського ДПУ ім. А.С. Макаренка Д.В. Кудінов та інші стейкхолдери (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>).

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП у ЦДУ (<http://surl.li/ezlhx>) підвищення кваліфікації або стажування НПП може проходити в ЗВО та установах України, а також за кордоном. У ЦДУ діють курси підвищення кваліфікації, що регламентується відповідним Положенням (<http://surl.li/eyour>; <https://cutt.ly/18sr7NR>). У ЗВО створено Центр досконалості викладання, який забезпечує, організовує та координує підвищення кваліфікації НПП. Його діяльність регулюється Положенням (<http://surl.li/ezlzf>). ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації НПП не рідше 1 разу на 5 р. із збереженням середньої зарплати. Форми: довгострокове підвищення кваліфікації (курси, школи, стажування) і короткострокове підвищення майстерності викладання (семінари, практикуми, тренінги, конференції, вебінари, «круглі столи»). Упродовж 5 років усі НПП, задіяні в реалізації ОНП, підвищували свій професійний рівень та отримали відповідні сертифікати (<https://www.cuspu.edu.ua/en/news-of-the-faculty-of-history-and-law/14039-vseukrainske-stazhuvannia-tretii-riven-osvity-v-ukraini-v-umovakh-viiny>).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП включає матеріальні та моральні заохочення й регламентується Статутом (<http://surl.li/excev>) та Колективним договором ЗВО (<http://surl.li/flynu>). Щорічно в університеті визначається рейтинг НПП відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ЦДПУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/flyof>). При нарахуванні балів рейтингу враховуються результати оцінювання якості освітньої діяльності викладачів при вивченні навчальних дисциплін, визначені відповідно до Положення про організацію оцінювання якості освітньої діяльності викладачів при вивченні навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/eypcr>). До 10% викладачів, які мають найвищі рейтингові показники, увійшли Н. О. Пасічник та О.Л. Ковальков (<http://surl.li/eypcr>). Індивідуальні рейтинги враховуються при

проведенні конкурсного відбору на вакантні посади, є основою для стимулювання НПП (преміювання, встановлення надбавок, представлення до присвоєння почесних звань, нагород, визначенні навчального навантаження пропорційно до рейтингу). НПП, які задіяні в реалізації ОК Програми Історія та археологія, мають відзнаки та нагороди різних рівнів, що відображено на веб-сторінці випускової кафедри (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/sklad-kafedri>).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Університет має бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП ЦДУ (<https://cutt.ly/k3HnkIS>). Створено навчально-методичну базу загальним обсягом 200 Гб, електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн платформ Coursera, Udemy, Edx. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (<http://moodle.kspu.kr.ua/>) та гіпертекстове середовище Вікі ЦДУ (<https://cutt.ly/d3HzXuz>). Дистанційне навчання проводиться на платформі Google Classroom в корпоративному домені @cuspu.edu.ua, постійно використовуються засоби соціальної комунікації. Площа приміщень для занять студентів – 10468,9 м². Заняття з ОНП проводяться на базі власних навчальних корпусів ЦДУ №№ 1 та 5 у спеціально обладнаних мультимедіа та ПК аудиторіях №№ 20 (65,2 м²), 23 (60,1 м²). Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення умов освітньо-наукової діяльності в університеті відповідає усім нормативним вимогам документів МОН та забезпечує досягнення визначених в ОНП Історія та археологія мети, цілей, завдань та досягнення ПРН (<https://cutt.ly/3862PNM>).

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

У ЦДУ створено правову платформу забезпечення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/excfc> та ін.). У положеннях документів ЗВО унормовано вільний доступ до матеріальної та науково-технічної бази університету, що уможливило реалізацію ОНП, успішне досягнення ПРН. Інтереси та потреби здобувачів виявляються на засіданнях випускової кафедри, факультету, реалізуються у політиці Ради молодих вчених (РМВ). Пункт 1. 3 Статуту РМВ декларує забезпечення захисту прав та інтересів осіб, які навчаються або працюють у ЦДУ, зокрема щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями (https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2018/01/polozh_pro_radu_mol_vchenih_2017.pdf). Задоволення попиту на науково-освітні потреби забезпечується безоплатним доступом до науково-методичної бази ЗВО (200 Гб.), баз даних Scopus, WoS та вітчизняних видань, а також вільне користуванням репозиторієм університету (<https://cutt.ly/k3HnkIS>). Моніторинг позицій здобувачів ОНП, які здійснюються методом анкетного опитування за допомогою веб-орієнтованої системи тестування LimeSurvey, та локальним опитуванням здобувачів по завершенню освітніх компонентів ОНП, показали достатній рівень задоволеності освітнім середовищем, рівнем викладання ОК ОНП Історія та археологія в ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/universytet/viddil-zabezpechennia-iakosti-ta-tsyforovoho-suprovodu-osvity/monitorynh-iakosti-osvity-ankety-rezultaty/rezultaty>).

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Створення безпечного для життя і здоров'я здобувачів освітнього середовища здійснюється відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про охорону праці», Положення про організацію роботи з охорони праці та БЖ учасників ОП в установах і закладах освіти». В ЦДУ передбачено посади інженера з охорони праці, відділу охорони, медпункт. Проводяться інструктажі з охорони праці здобувачів ВО (<https://cutt.ly/Y3HbUxO>). Здійснюються заходи цивільного захисту згідно з планом МОН України (<https://cutt.ly/o3Hb6co>). Для ознайомлення на сайті ЗВО розміщені матеріали з питань БЖ (<https://cutt.ly/33HnyPd>). На веб-сторінці «Цивільна безпека» є відповідна інформація у т.ч. щодо порядку дій/правил безпеки у різних НС (<http://surl.li/wohg>). У ЗВО функціонує Психологічна служба, (<https://cutt.ly/h3Hns8s>), організовано роботу щодо профілактики суїциду серед здобувачів (<https://cutt.ly/z89X99c>), функціонує санаторій-профілакторій ЦДУ «Юність» (<https://cutt.ly/m3HnAuOC>), навчально-тренувальний, оздоровчий табір «Буревісник» (<https://cutt.ly/a3HnAxD3>). З метою створення безпечних умов перебування в ЦДУ учасників ОП в період воєнного стану, крім наявного основного сховища на 300 осіб, у підвальних приміщеннях додатково обладнано 7 укриттів на 1200 осіб (<https://cutt.ly/c89CtgI>).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Інформаційне забезпечення підтримки здобувачів спирається на відкритість та доступ до публічної інформації, розміщеної на сайтах університету та відділу аспірантури, веб-сторінці факультету історії, бізнес-освіти та права, випускової кафедри (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/faculty-of-history-and-law#>). Здобувачі можуть отримати

консультаційну допомогу, звернувшись безпосередньо до адміністрації факультету як усно, так у письмовій формі за лінком (<https://cutt.ly/h3NLgjb>). Науковий керівник та НПП, задіяні в реалізації ОНП, надають консультації згідно графіку та під час проведення занять. Підтримка забезпечується наявністю Wi-Fi зони, що складає 100% університетського кампусу. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (<http://moodle.kspu.kr.ua/>), середовище з реалізації мультимедійних систем навчання Вікі-ЦДУ, яке відносять до сервісів Веб 2.0. (<https://cutt.ly/F3NLmhT>). Дистанційне навчання проводиться на платформі Google Classroom в корпоративному домені @cuspu.edu.ua. Викладачі створюють класи для вивчення ОК по ОНП, викладають навчально-методичні матеріали та підтримують постійний зворотній зв'язок через електронне листування, сервіс Google Meet, інші засоби соціальної комунікації. Всі студенти мають свій акаунт Google Workspace в корпоративному домені @cuspu.edu.ua та отримують вільний доступ до методичного забезпечення ОК, які вивчаються на ОНП. Соціальна підтримка здобувачів реалізується у формах державного стипендіального забезпечення та захисту прав через надання консультацій Юридичної клініки, яка працює у ЗВО (<https://cutt.ly/n3HZeKf>). Можливості працевлаштування й розвитку соціальних комунікацій здобувачів забезпечують профспілковий комітет ЗВО (<https://cutt.ly/s3HZim4>) та служба сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників ЦДУ (<https://cutt.ly/X3HZhwM>). Опитування здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП історія та археологія, проведене в ЦДУ у березні 2023 року, виявило, що у цілому механізми освітньої, консультативної та соціальної підтримки здобувачів функціонують ефективно (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/universytet/viddil-zabezpechennia-iaкости-ta-tsyforovoho-suprovodu-osvity/monitorynh-iaкости-osvity-ankety-rezultaty/rezultaty>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Право на освіту особами з особливими освітніми потребами гарантується доступністю до навчальних корпусів, аудиторій, вбиралень, іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, що зафіксовано на сторінці університетського сайту «Інклюзивна освіта» (<https://cutt.ly/D3J1AyD>), частково «Нормативні документи» (<https://cutt.ly/V3J0IeG>). Зокрема, встановлено стаціонарні та приставні пандуси у навчальних корпусах №№1 та 5, гуртожитку №4, де навчаються та проживають аспіранти. Проводиться робота з покращення забезпечення дистанційного доступу таких здобувачів освіти до наукової та навчально-методичної літератури. Розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЗВО (<http://surl.li/fjirl>). За результатами комплексного обстеження навчальних корпусів №№ 1, 5, бібліотечного комплексу, гуртожитку № 4, бази відпочинку «Буревісник». Експертні звіти за результатами обстеження технічного стану та експлуатаційної придатності зазначених будівель містять висновки про їхню відповідність сучасним нормативним потребам (ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд») (<https://cutt.ly/I3J10ma>). На ОНП Історія та археологія особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

В Центральноукраїнському державному університеті політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій визначається Законом України про освіту, Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<http://surl.li/fjwue>), Колективним договором між адміністрацією і трудовим колективом (<http://surl.li/flynu>), іншими регулятивними документами. Важливим застереженням виникнення конфліктних ситуацій є механізм використання апеляцій на неправомірні рішення стосовно підсумкового контролю, який діє на підставах однойменного Положення (<http://surl.li/exdjt>). Етичні норми поведінки, включно з недопущенням сексуального домагання або дискримінації під час реалізації ОП, прописано в положеннях Етичного кодексу ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfv>). Подібні негативні явища в період реалізації освітньо-наукової програми не виявлено, що засвідчує стабільність морального клімату в ЦДУ та дієвість попереджувальних акцій, роз'яснення юридичної сторони проблеми. У ЗВО діє Антикорупційна програма (<https://cutt.ly/v3J7S7i>), а на веб-сайті Університету у вкладці «Антикорупційні заходи» розміщені нормативні акти, які регулюють питання запобігання корупції, антикорупційні заходи, програми, звіти (<https://cutt.ly/U3J71NP>; <https://cutt.ly/s3J7Xxd>). Розроблення, організація та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією, покладено на уповноважену особу, яка надає оцінку корупційних ризиків у діяльності відповідного органу, розробляє заходи щодо їх усунення, вносить керівнику Університету пропозиції щодо таких заходів, залучається для виконання цих функцій до роботи комісії з оцінки корупційних ризиків та ін. (<http://surl.li/fkitw>). Здобувачі освіти долучаються до виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій через використання анонімних каналів зв'язку (<http://surl.li/wtxf>), проведені опитування стосовно виявлення корупційних проявів в освітньому процесі (<http://surl.li/fmibz>). Фактів корупції, конфлікту інтересів в реалізації ОНП не виявлено.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому

доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП Історія та археологія регулюються такими документами: «Положення про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (<https://cutt.ly/s8si9ap>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка» (<https://cutt.ly/28siXM3>); «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка на 2022–2023 навчальний рік» (<http://surl.li/fjwue>).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд ОНП Історія та археологія регламентується Положенням про освітні програми в ЦДУ (розділ 6). У пункті 6.5 цього Положення зазначається, що розвиток освітніх програм є безперервним процесом, а пункт 6.5.1 містить положення стосовно умов проведення моніторингу та модернізації ОНП. У пункті 6.7.5 Положення наголошується, що оновлення ОНП мають відображатися у відповідних структурних елементах: навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, а також програмах практик, тощо. Модернізація освітніх програм згідно пункту 6.7.8. Положення може проводитися з ініціативи ректорату, гаранта та проектної групи ОНП з метою врахування різних обставин, зокрема, змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці (<http://surl.li/fjwqc>). Фактично, ОНП може переглядатися щорічно після завершення циклу викладання ОК, затвердженої до початку дії нової освітньо-наукової програми у відповідності з навчальним графіком ЗВО. Перегляд та затвердження діючої ОНП здійснювалися на засіданнях кафедри всесвітньої історії: ОНП у 2019 році (протокол засідання кафедри всесвітньої історії № 2 від 26.09.2019 р.). Вона включала шість освітніх та два вибіркові компоненти. З метою забезпечення формування освітньо-наукової траєкторії здобувачів у 2020 році до робочих програм ОК 4 та ВК 2 було внесено зміни відповідно до результатів обговорення ОНП (Протокол № 2 від 26.09. 2020 р.). У 2021 році до блоку дисциплін професійної/наукової підготовки уведено ОК «Проблеми археології та давньої історії України» та «Обличчя і образи історії української історіографії ХХ століття». Оновлено каталог ВК та розширено вільний вибір здобувачів (протокол кафедри історії України та всесвітньої історії №2 від 30 вересня 2021 р.). ОНП-2022 укладена з урахуванням відгуків та пропозицій наукової спільноти та стейкхолдерів. Зокрема, в ОНП-2022 було додано ОК 3 та ОК 7, збільшено каталог вибіркових компонентів. Запропоновано вибірковий компонент «Сучасні історіографічні студії», «Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917 – 1921 рр.», «Університетська наука Наддніпрянщини на рубежі ХІХ – ХХ століть», «Математичні методи історичного дослідження», інші. Модифіковано Програму виробничої практики ОНП- 2022. Зазначені зміни у компоненті практичної підготовки були обґрунтовані результатами обговорення ОНП на нарадах стейкхолдерів, пропозиціями рецензентів, змінами складу НПП кафедри, які були долучені до реалізації освітньо-наукової програми «Історія та археологія». Зміни передбачено закріпити в ОНП-2023, до якої, за пропозицією здобувачів з метою підсилення наукової компоненти, було уведено ОК 8 – Соціально-економічні студії історії України (Протокол кафедри історії України та всесвітньої історії № 11 від 30 березня 2023 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Відповідно до Положення про освітні програми ЦДУ моніторинг здійснюється, як правило, робочою проектною групою (пункт 6.3.1). До складу розробників включаються здобувачі освіти та стейкхолдери. Їхні пропозиції враховуються при розробці та рецензуванні ОНП. В освітньо-наукову програму на 2022–2023 навчальний рік, на пропозицію К.В. Москальчук про посилення методичної складової практики, було оновлено компоненти Програми практики, розглянуто питання про можливість долучення здобувачів до камеральної роботи за результатами археологічних розкопок ТАСЕ-2019, на пропозицію здобувачки Чуйко К.В. про урізноманітнення спілкування здобувачів та роботодавців, проведено нараду зі стейкхолдерами, розширено тематику лекцій, прочитаних для здобувачів на факультеті історії, бізнес-освіти та права у 2023 році. В ОНП 2022 було враховано запит на підсилення науково-практичної компоненти та започатковано викладання ОК «Організація наукового історичного дослідження (ОК 3) «Джерелознавство: практика роботи з архівними документами» (ВК 1). Здобувачі вносять пропозиції щодо розширення мовленнєвої та історико-культурної складової проекту ОНП-2023, що частково задоволено в проекті освітньої програми, або винесено на розгляд робочої групи проекту ОНП.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Згідно Положення СВЗЯО у ЦДУ (п.4.2.12) органи студентського самоврядування залучаються до проведення опитувань та анкетувань з якості організації ОНП, активують ініціативи здобувачів вищої освіти та беруть участь у забезпеченні якості та прийнятті важливих рішень стосовно освітнього процесу у ВНЗ (<http://surl.li/excfc>). Студентське наукове товариство відповідно до п.2.3. Положення (<http://surl.li/flzak>) готує і подає до вченої ради ЦДУ, ректорату, підрозділів пропозиції з розвитку наукової і творчої діяльності здобувачів. Згідно з п.4.2. Положення про академічну свободу та АД (<http://surl.li/excer>) до складу комісії з питань АД входить голова студради та голова профкому студентів, що дає їм змогу брати участь у розгляді питань контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, розвитку освітнього середовища університету. У ЦДУ діє Рада молодих вчених. Згідно положення про Раду 2.2.4. визначено мету та права здобувачів щодо сприяння розвитку і вдосконаленню освітньо-наукового середовища України та його інтеграції до світового та європейського дослідницького простору (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/rada-molodyh-vchenyh/polozhennia>). Заступник голови РМВ Москальчук К.В. бере участь у засіданнях випускової кафедри, на яких обговорюються ОНП, та є автором рецензії на ОНП-2022 Історія та археологія (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/o32history/recenz/Moskalchuk2021-

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Співробітництво суб'єктів освітнього процесу зі стейкхолдерами, що ґрунтується на спільній орієнтації на реалізацію практичної спрямованості освітньої діяльності, враховує поточні та перспективні потреби роботодавців, залучення здобувачів вищої освіти, зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті. Роботодавці у відповідності до Положень СВЗЯО беруть участь в щорічному перегляді ОНП та ОК (<http://surl.li/excfc>). У вересні 2023 року, при обговоренні на засіданні випускової кафедри Програми аспірантської практики відповідно до зауважень стейкхолдерів проф. Н.О. Пасічник було внесено відповідні корективи (протокол № 2 від 30 вересня 2022 р.). До перегляду ОНП були також залучені керівники ЗВО, Державного архіву області, краєзнавчого обласного музею, які висловили побажання щодо внесення до ОНП компонентів фахової підготовки, спрямованих до підсилення навичок роботи з документальним матеріалом, набуття компетенцій управління освітніми закладами (Л. В. Маренець), використання джерельної бази наукових архівів музейних установ (І. В. Смаглюк), розширення можливостей вибору дисциплін історико-філософського спрямування (Е. В. Лещенко), оптимізації каталогу вибіркового дисциплін у цілому (Д.В. Кудінов). Внесені пропозиції було систематизовано та вивчено робочою групою, та запропоновано до реалізації в ОНП у 2022 – 2023 навчальному році (протокол кафедри історії України та всесвітньої історії № 1 від 25.08 2022 р.).

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та працевлаштування випускників ЦДУ регламентується Положенням СВЗЯО, що визнається одним з показників моніторингу освітніх програм (пункт 6.4.). В університеті функціонує система забезпечення якості освіти, організовано Службу сприяння працевлаштуванню випускників (<http://surl.li/wpkg>). Працевлаштування випускників відстежується гарантом освітньої програми та обговорюється на засіданнях випускової кафедри (протокол № 10 від 30.03.2023 р.). Як складова частина єдиної інформативної бази ЦДУ виступає проект «Історія успіху». У межах розгортання пілотного проекту з працевлаштування у грудні 2021 року було укладено угоди про співпрацю ЦДУ з трьома коледжами за межами обласного центру (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news/13243-tdpu-pidpysav-uhodu-pro-spivpratsiu-z-troma-oleksandriiskomu-koledzhamu>). У 2022 році за ініціативи групи розробників ОНП Історія та археологія угоди про співпрацю було укладено з Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса, Центральнотраїнським інститутом ПРАТ «ВНЗ МАУП» ректором якого є доктор політичних наук, випускник факультету Колісніченко Р.М. Працевлаштовані за фахом історика здобувачі ОНП К.В. Москальчук та К.В. Чуйко.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП (пункти 6.7.1 та 6.7.2 Положення про ОП) передбачено перегляд освітніх програм у формі оновлення або модернізації не менше ніж один раз у термін її дії не пізніше 1 семестру до її завершення (<http://surl.li/excfc>). Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Відповідно, в університеті діє система забезпечення моніторингу якості освітнього процесу, яка включає щорічне або посеместрове опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання ОК програми, рівня матеріального, методичного забезпечення їх викладання та задоволення освітніх потреб. Опитування щодо задоволення здобувачів навчанням на ОНП Історія та археологія семи ОК виявило високі середні бали – від 95 до 98. Відповідно до діючого в Університеті «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін...» робота викладачів, як під час анкетування здобувачів освіти набрали від 91 до 100 балів, характеризується високим рівнем професіоналізму, вмільм формуванням інтересу студентів до дисципліни, організовані та об'єктивні в оцінці їхніх навчальних досягнень. 4 (четверо) викладачів були оцінені в діапазоні від 86 до 89 балів, що відповідно до Положення, означає, що вони якісно подавали навчальний матеріал, вмільм організували самостійну роботу студентів, продемонстрували досить високий рівень дисциплінованості в реалізації своїх професійних обов'язків. Серед побажань здобувачів прозвучало думка підсилити освітню програму дисциплінами фахової підготовки та, за можливості, скоротити дистанційне навчання, що було враховано в подальшій роботі, зокрема, при організації освітнього процесу у другому семестрі 2022—2023 навчального року. До освітніх компонентів ОНП - 2022 введено дисципліни «Організація наукового історичного дослідження» (ОК 3) та «Сучасний фаховий історіографічний дискурс» (ОК 7). Відповідно до пропозицій стейкхолдерів на засіданні кафедри історії України та всесвітньої було запропоновано доповнити Програму практики елементами дослідження фондів Державного архіву та обласного музею з метою формування фахових компетенцій науковця-дослідника.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Акредитація ОНП є первинною. Під час її розробки були ураховані зауваження та пропозиції, що мали місце при проходженні акредитації ОП з напрямку 0203 Гуманітарні науки 6.020302 Історія у частині удосконалення матеріально-технічної бази, формування онлайн-освітнього простору. Узагальнювалися та вивчалися результати розробки ОНП спеціальності 081 Право у частині дотримання принципів академічної доброчесності, залучення до

аудиторних занять науковців-практиків, вдосконалення ОНП стейкхолдерів (https://www.cuspu.edu.ua/images/akreditatsiya/2021/10/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%95%D0%93_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97.pdf). До уваги було взято оцінки ОНП 36971 Освітні, педагогічні науки у частині розширення ВК випусковою кафедрою, наявність таблиці пропозицій із зазначення урахування/неврахування останніх та удосконалення системи опитування здобувачів щодо участі в науково-освітньому процесі (https://www.cuspu.edu.ua/images/akreditatsiya/2021/08/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF_%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8_%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8.pdf).

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота ЦДУ залучається до процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП на всіх етапах її створення та функціонування. Розробка концепції, визначення мети та завдань ОНП, процедура вдосконалення відбуваються гласно із залученням НПП. Розробка робочих програм, силабусів ОК узгоджена з концепцією науково-освітньої програми проходить через процедуру обговорення та затвердження на кафедрах ЦДУ. До участі у групах розробників ОНП Історія та археологія включено здобувачів вищої освіти В.О. Тимошенко та К.В. Москальчук. Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується щорічним переглядом каталогу ВК та можливістю їх вільного вибору здобувачами. Забезпечення якості ОП сприяє формування кафедральних, факультетських та загальних університетських рейтингів НПП, проведення моніторингу викладання ОК програми із зазначенням таких показників як знайомство здобувачів з робочою програмою та силабусами ОК, використанням ТЗН, доступності пояснень викладача та діалогу «викладач-аудиторія». Пропозиції викладання на ОНП обумовлюються високим рейтингом НПП, які мають відповідні сертифікати, що засвідчують їхню участь у програмах фахових стажувань. На ОНП Історія та археологія надано рецензії-відгуки зовнішньої академічної спільноти: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, Сумського держпед. ун-ту. ім. А.С. Макаренка, ЛА НАУ, які взято до уваги (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>).

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

У ЦДУ сформовано внутрішню систему забезпечення якості освіти на підставі дії ухваленого Положення СВЗЯО (<http://surl.li/excfc>). Відповідальність за здійснення процесів та процедур забезпечення якості освіти несе ректор. Зона відповідальності проректора з наук.-пед. роботи – експертиза якості ОП та НП; проректора з наук. роботи – забезпечення фаховості НПП; вченої ради ЦДУ – розробка політики в сфері забезпечення якості; навч.-метод. відділу – планування й організація впровадження ОП в освітній процес ЗВО, експертиза навч. планів на предмет відповідності стандартам ВО, іншим норм. документам МОН Укр. та ЗВО, контроль за організацією ОП на рівні, що забезпечує якісну підготовку фахівців за освітніми ступенями, участь у здійсненні контролю якості НМЗ ОП на кафедрах тощо; відділу ЗЯЦСО – моніторинг і періодичний перегляд ОП, моніторингова оцінка якості знань і рівня задоволеності освітнім середовищем ЗВО; кафедр, вчених рад факультетів, деканатів – вдосконалення навчальних курсів, ОП та якості викладання; гаранта ОП – організація діяльності з розробки і реалізації ОП, забезпечення і контролю якості підготовки впровадження процедур забезпечення якості освіти на рівні ОП; група забезпечення ОП – участь у забезпеченні якості як викладач НД та учасник експертизи ОНП, тощо.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються у таких актах ЗВО: Статут ЦДУ ім. В. Винниченка, Розділ 10. Учасники освітнього процесу (<http://surl.li/excev>); Антикорупційна програма ЦДУ ім. В. Винниченка, Розділ 2. Права, обов'язки, заборони (<http://surl.li/exvth>); Правила внутрішнього трудового розпорядку, Розділ 3. Основні права і обов'язки працівників Університету (<http://surl.li/fmztm>); Положення про академічну свободу та академічну добросовісність щодо права на академічну свободу, обов'язку дотримуватися академічної добросовісності та відповідальності за її порушення (<http://surl.li/excer>); Етичний кодекс університетської спільноти (<http://surl.li/excfv>); Положення про організацію освітнього процесу, Розділ 11. Учасники освітнього процесу (<http://surl.li/fjwue>); Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/fjirl>); Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://cutt.ly/D368AsL>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти в ЦДУ імені Володимира Винниченка (<http://surl.li/exvui>); Правила поведінки здобувачів освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/exvuc>). Всі вище названі документи є доступними для учасників освітнього процесу і розміщено у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЗВО.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-

сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://cutt.ly/T8lgJOU>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://www.cuspu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/14776-032-istoriia-ta-arkheolohiia>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Наукові інтереси аспірантів та зміст ОНП Історія та археологія корелюються на стадії обговорення теми дисертаційного дослідження на засіданні кафедри за участі усіх НПП та її представлення на Вченій раді університету за поданням випускової кафедри. Змістова частина ОНП є наближеною до наукових інтересів здобувачів через підбір та встановлення логічної послідовності вивчення ОК Програми, дотримання принципів системності формування компетентностей, вмінь і навичок фахівця, здатного до науково-освітньої діяльності, конкуренції на ринку праці. Наукові та освітні інтереси здобувачів реалізуються за наступною траєкторією: удосконалення мовленнєвих (ОК1) та інформативно-комунікативних компетенцій (ОК4); філософська наукова база та набуття навичок організації й пізнання методики наукової роботи (ОК 2 та ОК 3); цикл професійної підготовки (ОК 5, ОК 6, ОК 7); практичне закріплення набутих навичок методологічної та освітньо-педагогічної складових ОНП (ОК 7, ОК 8). Вибірковий компонент освітньої програми уможливує реалізацію права вибору на формування індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до інтересів здобувачів. ВК – 1, 2, 3 уможлилювали поглиблення знань з джерелознавчої та історіографічної складових фахової підготовки. Реалізація наукових інтересів здобувачів застережується нормативно-правовою базою, сформованою в ЦДУ: Статутом ЦДУ, положеннями про АД, Етичним кодексом університету, розміщеними на сайті ЗВО.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП, яка впроваджена в ЦДУ забезпечує повноцінну підготовку здобувачів ВО до дослідницької діяльності за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Програма містить необхідні складові ОК, які формують компетенції сучасного дослідника. ОК 2 «Філософія та методологія науки» присвячується методологічним проблемам науки та формує вміння застосовувати набуті знання в науковій та практичній діяльності. ОК 5 «Методологічні проблеми історичної науки» конкретизує ці знання у вимірах спеціальних знань історичних наукових шкіл та сучасних концепцій європейської гуманітаристики. Вітчизняний історіографічний дискурс як основа концептуальної історії України розглядається ОК 7 «Сучасний історіографічний дискурс». Прикладне значення формування навичок дослідника забезпечують ОК 6 та вибірковий компонент ОНП ВК 1, що навчають методиці роботи з матеріальними та писемними історичними джерелами, яка адаптована у предметній площині до тем індивідуальних наукових досліджень здобувачів.

Застосування набутих навичок дослідника та використання ІКТ уможливує наявність у ЦДУ доступу до видань, які індексуються у наукометричних базах даних Web of Science, Scopus (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny/8702-dostup-do-mizhnarodnykh-naukometrychnykh-baz-danykh>), та інших наукових баз (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny/10668-dostup-do-povnykh-tekstiv-zhurnaliv-ta-knyh-springer-nature>).

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

ОНП Історія та археологія забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у ВНЗ та галузі через формування загальних, фахових та комунікаційних компетенцій. Готовність до викладацької діяльності забезпечує викладання блоку нормативних ОК 1–4 освітньо-наукової програми. ОК 2 філософія та методологія науки на основі теоретичного знання формує самостійний критичний стиль мислення, власну світоглядну позицію, уможливує застосування набутих знань у науковій та викладацькій діяльності. ОК 1 – академічна англійська мова формує готовність до професійної діяльності, з урахуванням особливостей фаху історика та актуальних проблем викладання (ФК 9). ОК 4 – інформаційні технології в науці уможливує інтерпретації історичних проблем у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Нормативні дисципліни фахової підготовки (11 кредитів ЄКТС), забезпечують формування знань педагогічного та наукового спрямування, що створює підґрунтя успішної педагогічної та галузевої діяльності здобувачів. Набуті компетентності науково-педагогічного працівника узагальнює програма виробничої практики (ОК 8) обсяг якої складає 4,5 кредитів ЄКТС. Здобувачі, під опікою наукового керівника, закріплюють набуті компетенції у частині репрезентації теоретичної складової (підготовка тексту 1 лекції та методорозробки 1 практичного заняття) та самостійного проведення визначеної кількості семінарських занять.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Відповідність інтересів здобувачів та наукових керівників встановлюється на етапі розгляду пропозицій здобувачів у процесі вступного іспиту. Здобувачі надають проект та проходять через процедуру співбесіди на предмет перспективності майбутнього наукового дослідження на етапі роботи приймальної комісії. Після зарахування до аспірантури на першому засіданні кафедри попередньо затверджується тема дисертаційного дослідження та призначається науковий керівник, який займається дослідницькою роботою зі спорідненої тематики. При цьому враховується рейтинг керівника у системі рейтингування НПП університету, характер публікацій, опублікованих ним впродовж 5 років у фахових виданнях та виданнях, зареєстрованих на платформах Scopus або WoS. Пропонована тема та кандидатура наукового керівника остаточно затверджуються Вченою радою ЗВО та вносяться до реєстру тем наукового дослідження здобувача.

Аналіз відповідності тем наукових досліджень здобувачів та тематика напрямків наукових праць керівників засвідчує таблиця узгоджень, з якої видно, що напрямки досліджень та наукова продукція суб'єктів реалізації освітньо-наукової програми Історія та археологія в ЦДУ імені Володимира Винниченка повністю співпадають (https://www.cuspu.edu.ua/images/aspirantura_doctorantura/032history/032_dd.pdf).

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

Можливості проведення апробації результатів наукових досліджень аспірантів реалізуються в результаті їхньої участі у наукових заходах різного рівня й формату. Залучення здобувачів до наукового життя кафедр, факультету та університету через участь у підготовці публікацій до кафедрального видання «Наукові записки Центральноукраїнського державного університету. Історична серія», наукових та науково-практичних конференціях, в яких організатором або співорганізатором виступає кафедра історії України та всесвітньої історії, а також проведення цільових експертних досліджень у науковій лабораторії археологічного музею, соціологічній лабораторії (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/sotsiologichna-laboratoriia>). Здобувачі публікують наукову продукцію у науково-краєзнавчому збірнику «Між Бугом і Дніпром», матеріалах конференцій «Болгари у соціокультурному просторі Центральної України» та «Радянські голодомори 20–30-х років ХХ століття в Центральній Україні». Інтелектуальні послуги надаються науковою бібліотекою університету. Це безкоштовне користування фондами; репозиторієм, доступом до інформаційних баз даних Scopus, WoS, Science Direct, порталу Research 4 Life, ін. Бібліотека надає послуги з визначення індексів УДК та ORCID (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/elektoronni-resursy/nadromohu-naukovtsiam>).

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

Долучення аспірантів до академічної спільноти реалізується через створення умов участі у міжнародних проєктах й освітніх програмах. У ЦДУ розроблено науково-освітній проєкт «Стратегія інтернаціоналізації» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/mizhnarodna-diiialnist/stratetiia-internatsionalizatsii>). Інформативний блок забезпечується наявністю на сайті наукової бібліотеки ЗВО електронного ресурсу «На допомогу науковцям», служби «Електронна доставка документів», доступом до видань, зареєстрованих в базах Scopus, WoS, Science Direct, порталу Research 4 Life та ін. допоміжних ресурсів, доступних здобувачам університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/servisy/sluzhba-edd>). Можливості долучення до міжнародн. акад. спільноти забезпечується входженням бібліотеки ЦДУ до проєкту Американської бібліотечної асоціації (АІА) «Sister Libraries», інших об'єднань (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny/14478-dosvid-mizhnarodnoi-spiivpratsi-bibliotek-tsdu-i-universytetu-troia-ssha>).

НПП та аспіранти випускової кафедри беруть участь в роботі міжнародних наукових конференцій та м/н програмах стажувань, підготовці монографічних досліджень, зокрема, випуск яких заплановано у міжнародних видавництвах у ІІ кварталі 2023 року (https://cuesc.org.ua/anonsi/colmono_isma_cusu_ip_law_soc/).

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Участь НПП, задіяних у реалізації діючої ОНП широко представлено в дослідницьких проєктах історії Центральноукраїнського регіону. Результати дослідження давньої історії України золотоординської доби регулярно публікувалися у фахових та регіональних збірниках (https://www.cuspu.edu.ua/images/history/download/zbirnik/NZ_issue_25.pdf). Реалізовано проєкт Обласної ради з обліку історичних пам'яток Центральної України. Роботу науковців кафедри І.А. Козир та О.В. Чорного узагальнено у колективній праці «Археологія України за доби незалежності», виданої за підтримки Німецького археологічного інституту (Deutsches Archäologisches Institut, DAI) (<file:///D:/Admin/Desktop/30-arh.pdf>). Наукові керівники є авторами й співавторами наукових праць, зокрема, курсів лекцій для здобувачів ЗВО та монографій. Серед них – колективні монографії, підготовлені до публікації у європейських видавництвах (https://cuesc.org.ua/anonsi/colmono_isma_cusu_ip_law_soc/). НПП є учасниками реалізації програми «Документи про радянські голодомори в Центральній Україні», який втілено у двох випусках збірників документів та підготовці нового зібрання, заплановано до випуску у червні 2023 року (<https://dakiro.kr-admin.gov.ua/book/Golodomor.pdf>). За участі наукових керівників регулярно публікуються тематичні зібрання документів та матеріалів ДАКО (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law?start=10>).

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових

керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Пріоритетність дотримання академічної доброчесності НПП гарантується Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність (<http://surl.li/excer>), Етичним кодексом спільноти ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfv>). Передбачено моніторинг дотримання АД та міра відповідальність працівника та здобувача залежно від характеру і змісту порушень принципів АД. Учасники освітнього процесу співпрацюють з Управлінням державної служби якості освіти в Кіровоградській області. У 2023 р. було підписано док. «Угода про співробітництво між Центральноукраїнським державним університетом імені Володимира Винниченка та Управлінням державної служби якості освіти», яким передбачається започаткування програми «Організація освітнього процесу: управління та експертиза» (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news/14724-tsd-pidpysav-memorandum-pro-spivpratsiu-z-upravlinniam-derzhavnoi-sluzhby-iakosti-osvity>). Структурним підрозділом ЦДУ є відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, створений з метою формування у НПП та здобувачів компетенцій з академічної доброчесності, (<recomendatsii.pdf>) (mon.gov.ua). Наукові тексти аналізуються на предмет дотримання АД програмою «Антиплагиат». Колектив факультету – учасник щорічної Всеукраїнської просвітницької кампанії до Міжнародного дня інтелектуальної власності (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/12459-mizhnarodnyi-den-intelektualnoi-vlasnosti-2021-na-fakulteti-istorii-ta-prava>).

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЦДУ сформовано дієву систему недопущення здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення АД. Відповідно до пункту 7.1 Положення про академічну доброчесність у ЦДУ ім. В. Винниченка у разі порушення академічної доброчесності працівники університету та здобувачі вищої освіти несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства. Етичний кодекс університетської спільноти у пункті 3.3. передбачає обстоювання НПП принципів інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення принципів академічної доброчесності; повідомлення представників адміністрації Університету про прояви корупції, аморальної поведінки працівників ЗВО. За увесь час реалізації ОНП Історія та археологія в ЦДУ ім. В. Винниченка випадків порушення АД не було виявлено.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОНП Історія та археологія:

- оптимальне поєднання теоретичної та практичної складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти з урахуванням наукового потенціалу ЗВО та запитів соціально-культурного розвитку Центральноукраїнського регіону;
- орієнтованість на студентоцентричний підхід в освітньо-науковій підготовці здобувачів;
- наявність кваліфікованого складу НПП, які проводять актуальні дослідження у галузі гуманітарних наук, результати яких публікуються у фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science;
- орієнтованість досліджень здобувачів на актуальну тематику регіону;
- ґрунтовна методологічна складова підготовки здобувачів за ОНП;
- досвід співпраці з ЗВО та науковими установами України.

Слабкі сторони ОНП:

- не використано можливості іноземної мови у викладанні ОК науково-освітньої програми;
- не реалізовано можливості внутрішньої мобільності;
- не в повній мірі реалізовано можливість участі НПП та здобувачів у міжнародних дослідницьких проектах, підготовці спільних з вченими інших ЗВО наукових праць.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОНП упродовж 3 років вбачаються в її інтернаціоналізації, розширенні науково-матеріальної бази, залученні наукового потенціалу ЗВО України із метою подальшої оптимізації освітньо-наукового процесу за ОНП Історія та археологія.

Задля реалізації цих перспектив ЗВО планує наступні дії: розширення співпраці з ЗВО та науково-дослідницькими центрами України й зарубіжжя; розширення академічної мобільності здобувачів; збільшення числа публікацій НПП та аспірантів у виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science та іноземних видавництвах; збільшення питомої ваги лекцій запрошених фахівців; інтеграція до наукових центрів та наукових програм академічних установ та зарубіжних ЗВО; укладення нових договорів із ЗВО та стейкхолдерами, що сприяють науковій та практичній підготовці здобувачів третього рівня вищої освіти в університеті; залучення Регіонального наукового центру дослідження історії Центральної України до міжнародних програм та проектів; отримання доступу до користування закордонними науковими періодичними виданнями, зокрема, таких як «History and Theory: Studies in the Philosophy of History», «Historische Anthropologie», «Saeculum», «Slavic Review», «Journal of Ukrainian Studies».

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: СОБОЛЬ Євген Юрійович

Дата: 26.05.2023 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Сучасний фаховий історіографічний дискурс	навчальна дисципліна	<i>Сучасний фаховий історичний дис.pdf</i>	Iq+a/j8T8Xk+IzslUV M3eqOsCTuJxJM36 6lFAJERoPc=	Навчальний корпус №1 ауд. 16 (55,2 кв.м.) Мультимедійна система: інтерактивна дошка INTBOARD UT-TVI82S, серійний номер V5J53-60014 – 1 шт. Діагональ: 1961 мм. Пропорції – 4:3; Гарячі клавіші – опційно; Підтримка ОС: ОС Windows /10/7/8; Швидкість реакції: < 20 мс; Ефективна площа торкання: 1606 мм x 1126 мм. Комплект настінного кріплення – 1 шт., Кабель USB 5 м – 1 шт. Диск з програмним забезпеченням – 1 шт. Маркери – 3 шт., Проектор Acer x 1223 Серійний номер MRJSB1100112002BA8400 – 1 шт. Максимальна роздільна здатність WUXGA (1920x1200); Співвідношення сторін: 16:9 (широкоформатний), 4:3 (відео); Дисплей (тип матриці): DLP. Ноутбук HP 250 G8 (45S01ES). Діагональ екрану – 15.6. Роздільна здатність 1920x1080 (Full HD). Об'єм оперативної пам'яті RAM 16 Гб. Операційна система - Windows 10 Pro. – 1 шт. Колонки Storm – 1 шт. (230 V);
Методологічні проблеми історичної науки	навчальна дисципліна	<i>Методологічні проблеми.pdf</i>	VslFGooH+NIVEUyD 4a95yWJpdsEkF9qY +bc7mzjfMQM=	Навчальний корпус №1 ауд. 16 (55,2 кв.м.) Мультимедійна система: інтерактивна дошка INTBOARD UT-TVI82S, серійний номер V5J53-60014 – 1 шт. Діагональ: 1961 мм. Пропорції – 4:3; Гарячі клавіші – опційно; Підтримка ОС: ОС Windows /10/7/8; Швидкість реакції: < 20 мс; Ефективна площа торкання: 1606 мм x 1126 мм. Комплект настінного кріплення – 1 шт., Кабель USB 5 м – 1 шт. Диск з програмним забезпеченням – 1 шт. Маркери – 3 шт., Проектор Acer x 1223 Серійний номер MRJSB1100112002BA8400 – 1 шт. Максимальна роздільна здатність WUXGA (1920x1200); Співвідношення сторін: 16:9 (широкоформатний), 4:3 (відео); Дисплей (тип матриці): DLP. Ноутбук HP 250 G8 (45S01ES). Діагональ екрану – 15.6. Роздільна здатність 1920x1080 (Full HD). Об'єм оперативної пам'яті RAM 16 Гб. Операційна система - Windows 10 Pro. – 1 шт. Колонки Storm – 1 шт. (230 V);
Проблеми археології	навчальна	<i>проблеми</i>	RBPVwpDOCiTDdo	Навчальний корпус № 5

та давньої історії України	дисципліна	<i>археології.pdf</i>	Wm1gSs8JR8gDrIgcVp6+tyX2NnU=	Археологічний музей імені Нінель Бокій Площа: загальна площа – 114 м. кв., експозиційна площа –108,4 м.кв Ноутбук HP 250 G8 (45S01ES). Діагональ екрану – 15.6. Роздільна здатність 1920x1080 (Full HD). Об'єм оперативної пам'яті RAM 16 Гб. Операційна система - Windows 10 Pro. – 1 шт. Телевізор ROMSAT 43F50T2
Інформаційні технології в науці	навчальна дисципліна	<i>ікт.pdf</i>	Fni1RxTpHUcqvRnMJt9r/Q/93ZaxsIRQokwojZepBkw=	Навчальний корпус №4 ауд.202 (46,1 м2) Персональні комп'ютери: 15 шт. (одночасно використовується 7 шт.) Програмне забезпечення: 1. Ubuntu 16.04 LTS 2. PostgreSQL 3. MySQL 4. 7zip 5. Google Chrome 6. AdobeReader 7. FoxitReader 8. WinDjView 9. Notepad++ 10. LibreOffice 11. basic-miktex 12. ghostscript 13. ghostview 14. TexMaker 15. Mozilla Firefox 16. K-Lite_Codec_Pack 17. Light Alloy 18. DAEMON Tools Lite 19. BCC55, (Masm32 TASM32) 20. Lazarus 21. Fpc 22. Python 23. PhpStorm 24. Inkscape 25. Blender 26. VirtualBox 27. Codeblocks 28. Gcc 29. jdk 30. Eclipse-jee 31. Eclipse-cpp 32. NetBeans
Академічна англійська мова	навчальна дисципліна	<i>англ.pdf</i>	1hxmNVgFIXCA3jDM8JhY6AKLcRF6Nmrrtxwf3W2KnNSI=	Навчальний корпус № 5, ауд. 204. Мультимедійна система: Інтерактивна дошка INTBOARD UT-TB182S (1 шт.). Проектор Acer x 1223 (1 шт.) ,методичні матеріали за змістом основних тем навчальної дисципліни
Організація наукового історичного дослідження	навчальна дисципліна	<i>організація наук досл.pdf</i>	8fOodxWzUsdXoohn dgNDCFFWVaW5Osj tZBbA4SBuPdo=	Навчальний корпус №1 ауд. 16 (55,2 кв.м.) Мультимедійна система: інтерактивна дошка INTBOARD UT-TB182S, серійний номер V5J53-60014 – 1 шт. Діагональ: 1961 мм. Пропорції – 4:3; Гарячі клавіші – опційно; Підтримка ОС: ОС Windows /10/7/8; Швидкість реакції: < 20 мс; Ефективна площа торкання: 1606 мм x 1126 мм. Комплект настінного кріплення – 1 шт., Кабель USB 5 м – 1 шт. Диск з програмним забезпеченням – 1 шт. Маркери – 3 шт., Проектор Acer x 1223 Серійний номер MRJSB11001112002BA8400

				– 1 шт. Максимальна роздільна здатність WUXGA (1920x1200); Співвідношення сторін: 16:9 (широкоформатний), 4:3 (відео); Дисплей (тип матриці): DLP. Ноутбук HP 250 G8 (45S01ES). Діагональ екрану – 15.6. Роздільна здатність 1920x1080 (Full HD). Об'єм оперативної пам'яті RAM 16 Гб. Операційна система - Windows 10 Pro. – 1 шт. Колонки Storm – 1 шт. (230 V);
Аспірантська практика	практика	<i>практика.pdf</i>	eug6Pq4kguvypOzWkzi7dN6TqyZXuxYaC+my13D46Ic=	Базою практики є ЦДУ ім. В.Винниченка. Навчальний корпус № 1, 1-й поверх, 23 навчальні аудиторії.
Філософія та методологія науки	навчальна дисципліна	<i>філософія.pdf</i>	kYdBhHmRUoJolGwHzTzMaUhSnLYwH WJJLowHZXRgmto =	Навчальний корпус № 5, ауд. 204. Мультимедійна система: Інтерактивна дошка INTBOARD UT-TB182S (1 шт.). Проектор Acer x 1223 (1 шт.), методичні матеріали за змістом основних тем навчальної дисципліни

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
203078	Житков Олександр Анатолійович	професор, Основне місце роботи	Факультет історії, бізнес-освіти та права	Диплом доктора наук ДД 008230, виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук КД 050830, виданий 15.01.1992, Атестат доцента ДЦ 002075, виданий 26.06.1995	36	Сучасний фаховий історіографічний дискурс	Кандидат історичних наук. (КВ № 762478 від 25.10. 1991 р.) 07.00.01 – історія України. Тема кандидатської дисертації: «Союз робітничого класу і селянства 1917-20-ті рр. Історіографія проблеми» (1991 р.) Доктор історичних наук. (ДД № 008230 від 05.03. 2019 р.). 07.00.06 – Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни Тема докторської дисертації: «Аграрне питання та земельні реформи в Україні доби Визвольних змагань (1917-1921рр.): історіографія». Доцент, кафедри історії України (ДЦ АР № 002075 від 26.06.1995 р.). Професор кафедри історії України та всесвітньої історії

(Наказ ректора ЦДУ № 207-к від 01 грудня 2022 року).
Одеський державний університет імені І.І Мечникова, 1983 р.
Спеціальність: Історія та суспільствознавство
Кваліфікація: Історик, викладач історії та суспільствознавства
Досягнення у професійній діяльності:
38.1, 38.8, 38.12, 38.14, 38.19

Стажування:
1. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Центр українсько-європейського наукового співробітництва. Тема стажування «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни». Навчальне навантаження: 180 годин – 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р.
Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV – 270669-VNU від 07.08.2022
Затверджено наказом ректора № 191 -ун від 03.11.2022 р.
2. Куявський університет у Вроцлавеку (Республіка Польща).
Тема стажування «Вектори розвитку професійної освіти у сфері політичних, історичних філософських та соціологічних наук». Навчальне навантаження: 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р.
Сертифікат – № SSI-270604-KSW від 07.08.2022.
Затверджено наказом ректора №169-ун від 29.09.2022 р.

Наукові публікації
1. Історики про реалізацію аграрної політики Тимчасового уряду Росії в Наддніпрянщині (березень–жовтень 1917 року). Наукові

записки. Серія:
Історичні науки. –
Випуск 25. –
Кропивницький, 2019.
– С. 376–393.
(співавтор Мельничук
К. С.)

2. Організація
історичних
досліджень у
Зінов'євську в 20-х
роках ХХ століття.
Наукові записки.
Серія: Історичні
науки. – Випуск 25. –
Кропивницький, 2019.
– С. 414–431.
(співавтор Мельничук
К. С.).

3. Формування
суспільно-політичних
поглядів українського
кооператора Миколи
Левитського в період
1890-х – початку
1900-х років //
Літопис Волині:
всеукраїнський
науковий часопис. –
2020. – № 22. – С. 25-
30

4. Історики про
розвиток освіти на
Єлисаветградщині
доби Української
революції 1917 – 1921
років // Південь
України:
Етноісторичний,
мовний, культурний
та релігійний виміри:
збірка наукових
праць. Вип. 8. / відп.
ред. М.І. Михайлуца. –
Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС,
2021. – С. 122–128.
(співавтор Чуйко К.В.)

5. Історики діаспори
про політику
національних урядів
доби Української
революції 1917 – 1921
років у сфері освіти,
культури та духовного
життя //
Літопис Волині:
всеукраїнський
науковий часопис. –
2022. – № 26. – С.
109–113. (Співавтори
Житкова О.О., Чуйко
К.В.).

Монографії /
навчальні посібники
1. Житков О.А. Історія
держави і права
зарубіжних країн.
Курс лекцій. / за ред.
В. М. Щербатюка.
Київ: Видавництво
«Фенікс», 2021. 536 с.
Діяльність за
спеціальністю у формі
участі у професійних
та або громадських
об'єднаннях:
Член громадського
об'єднання
«Центральноукраїнсь

							ке історичне товариство»; Член «Всеукраїнське товариство істориків – аграрників».
203078	Житков Олександр Анатолійови ч	професор, Основне місце роботи	Факультет історії, бізнес- освіти та права	Диплом доктора наук ДД 008230, виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук КД 050830, виданий 15.01.1992, Атестат доцента ДЦ 002075, виданий 26.06.1995	36	Методологічні проблеми історичної науки	<p>Досягнення у професійній діяльності: 38.1, 38.8, 38.12, 38.14, 38.19</p> <p>Стажування: 1. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Центр українсько-європейського наукового співробітництва. Тема стажування «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни». Навчальне навантаження: 180 годин – 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р. Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV – 270669-VNU від 07.08.2022 Затверджено наказом ректора № 191 -ун від 03.11.2022 р. 2. Куявський університет у Вроцлавеку (Республіка Польща). Тема стажування «Вектори розвитку професійної освіти у сфері політичних, історичних філософських та соціологічних наук». Навчальне навантаження: 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р. Сертифікат – № SSI-270604-KSW від 07.08.2022. Затверджено наказом ректора №169-ун від 29.09.2022 р.</p> <p>Наукові публікації 1. Історики про реалізацію аграрної політики Тимчасового уряду Росії в Наддніпрянщині (березень–жовтень 1917 року). Наукові записки. Серія: Історичні науки. – Випуск 25. – Кропивницький, 2019. – С. 376–393.</p>

(співавтор Мельничук К. С.)
2. Організація історичних досліджень у Зінов'євську в 20-х роках ХХ століття. Наукові записки. Серія: Історичні науки. – Випуск 25. – Кропивницький, 2019. – С. 414–431.
(співавтор Мельничук К. С.).
3. Формування суспільно-політичних поглядів українського кооператора Миколи Левитського в період 1890-х – початку 1900-х років // Літопис Волині: всеукраїнський науковий часопис. – 2020. – № 22. – С. 25-30
4. Історики про розвиток освіти на Єлисаветградщині доби Української революції 1917 – 1921 років // Південь України: Етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри: збірка наукових праць. Вип. 8. / відп. ред. М.І. Михайлуца. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – С. 122–128.
(співавтор Чуйко К.В.)
5. Історики діаспори про політику національних урядів доби Української революції 1917 – 1921 років у сфері освіти, культури та духовного життя // Літопис Волині: всеукраїнський науковий часопис. – 2022. – № 26. – С. 109–113. (Співавтори Житкова О.О., Чуйко К.В.).

Монографії / навчальні посібники
1. Житков О.А. Історія держави і права зарубіжних країн. Курс лекцій. / за ред. В. М. Щербатюка. Київ: Видавництво «Фенікс», 2021. 536 с.
Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та або громадських об'єднаннях:
Член громадського об'єднання «Центральноукраїнське історичне товариство»;
Член «Всеукраїнське товариство істориків – аграрників».

206674	Болілій Василь Олександров ич	доцент, Основне місце роботи	Факультет математики, природничих наук та технологій	Диплом кандидата наук ДК 021932, виданий 14.01.2004, Атестат доцента 12ДЦ 039371, виданий 26.06.2014	24	Інформаційні технології в науці	<p>Кандидат фізико-математичних наук (ДК 021932 від 14.01.2004 р.) 01.01.02 – диференціальні рівняння Тема кандидатської дисертації: “Сингулярно збурені диференціальні рівняння з псевдо диференціальною точкою звороту”, 2004 р.</p> <p>Доцент кафедри інформатики, (12ДЦ №039371 від 26.06.2014 р.) Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О.С.Пушкіна, 1995. Диплом спеціаліста: ЛЗ №12413 від 30.06.1995 р. Спеціальність: математика та фізика. Кваліфікація: вчитель математики та фізики Досягнення у професійній діяльності: п.38.1, п.38.2, п.38.4 п.38.12, п.38.13, п.38.19 Стажування: Центральноукраїнський національний технічний університет, кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення. Свідоцтво про проходження стажування № 2 від 08.12.2020. Тема стажування: «Організація самостійної роботи студентів з дисциплін “Дискретна математики”, “Операційні системи”, “Сучасні операційні системи”, “Хмарні технології”, “Обробка зображень та мультимедійні технології”, “ІКТ в освіті» Звіт про підвищення кваліфікації затверджено наказом ректора Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка № 20ун від 09.02.2021 р.</p> <p>Наукові публікації 1.Olga V. Slobodyanyk, Vladylena P. Fedorenko, Vasyl O. Bolilyi, Vitalii I. Dmytruk, Valerii V.</p>
--------	--	---------------------------------------	--	---	----	---------------------------------------	---

Kushnarov
RESEARCH OF THE
EFFICIENCY OF
USING SOFTWARE
PRODUCTS FOR
SIMULATION OF
PHYSICAL
PROCESSES
[Electronic resource] ..
Information
Technologies and
Learning Tools. 2021.
Vol. 82, № 2. С. 199–
214. Access mode:
[https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article.view.4107](https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4107) (Web of Science)

2. S.I.Kh. Abuvatfa, V.O. Bolilyi, O.M. Lunhol, L.P. Sukhovirska. Use of SECTRA virtual dissection table in the educational process [Electronic resource]. Information Technologies and Learning Tools. 2021. Vol. 83, № 3. С. 49–59. Access mode: [https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article.view.3798](https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3798) (Web of Science)

3. V. O. Bolilyi, L. P. Sukhovirska, O. M. Lunhol. OPEN WEB RESOURCE «MODERN OPERATING SYSTEMS». Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4 (40). С. 287–294.

4. V. Bolilyi, L. Sukhovirska. The third order differential equation with the turning point. Нелінійні коливання. 2022, т. 25, № 4, С. 279–290. (Scopus). Access mode: <http://surl.li/eccui>

5. В.О. Болілій, Л.П. Суховірська, О.М. Лунгол. Операційний центр безпеки як послуга на основі SIEM. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки: зб. наук. пр. Вип. 2. Бердянськ : БДПУ, 2021. Вип. 2. С. 177–186.

діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях; Спілка освітян України. ГО «Спілка ІТ-директорів

							України”
208254	Фока Марія Володимирівна	в.о завідувача кафедри, професор, Основне місце роботи	Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій	<p>Диплом бакалавра, Чорноморський державний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2011, спеціальність: 030508 Філологія, Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література, Диплом магістра, Чорноморський державний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2011, спеціальність: 030502 Мова та література (англійська), Диплом магістра, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література, Диплом доктора наук ДД 009217, виданий 26.02.2020, Диплом кандидата наук ДК 060069, виданий 26.05.2010, Аттестат доцента АД 000677, виданий</p>	13	Академічна англійська мова	<p>Доктор філологічних наук (ДД №009217 від 26 лютого 2020 р.)</p> <p>Спеціальність: 10.01.05 – порівняльне літературознавство, 10.01.06 – теорія літератури Тема дисертації: “Поетика підтексту в літературно-художніх системах Сходу і Заходу” Кандидат філологічних наук (ДК №060069 від 26 травня 2010 року)</p> <p>Спеціальність: 10.01.01 – українська література. Тема дисертації: “Синкретизм образного світу Павла Тичини”.</p> <p>Доцент кафедри лінгводидактики та іноземних мов (АД №000677 від 20 березня 2018 р.) Чорноморський державний університет імені Петра Могили (МК № 41716117) Спеціальність: Мова та література (англійська)</p> <p>Кваліфікація: магістр філології, викладач англійської і французької мов та зарубіжної літератури в навчальних закладах I-IV рівнів акредитації. Досягнення у професійній діяльності: П.38.1, п.38.2, п.38.3, п.38.5, п.38.8, п.38.12 Стажування: 1. Центр українсько-європейського наукового співробітництва, Центральноросійський державний університет імені Володимира Винниченка. Свідоцтво про підвищення кваліфікації: ADV-311066-PSI від 11.12.2022 р. Програма підвищення кваліфікації: “Проектування та реалізації освітніх програм за спеціальністю 014 “Середня освіта”. Термін навчання: 31.10.2022-11.12.2022.</p>

29.01.2018

180 год. (6 кредитів).
Звіт затверджено
наказом ректора ЦДУ
ім. В.Винниченка
№28-ун від
16.02.2023.
2. Льотна академія
Національного
авіаційного
університету.
Сертифікат: № 1-20
від 27.05.2020 р.Тема:
“Викладання
дисципліни
“Англійська мова за
професійним
спрямуванням:
проблеми та
перспективи”. 180
год., 6 кредитів ECTS.
Звіт про стажування
затверджено наказом
ректора ЦДПУ ім.
В.Винниченко
№81-ун від 14.07.2020
р.
3. Венеціанський
університет
Ка'Фоскарі (Венеція,
Італія).
Термін: 24.08.2020 –
02.10.2020)
Сертифікат № FSI-
24256-СаF
від 02.10.2020 р.
Тема: “Організація
освітнього процесу в
галузі філологічних
наук в Україні та
країнах ЄС”. 180 год.,
6 кредитів ECTS.

Наукові публікації
1. Фока М.
Композиційні та
лінгвостилістичні
особливості ділового
листування
англійською мовою //
Вчені записки
Таврійського
національного
університету імені В.І.
Вернадського. Серія
«Філологія. Соціальні
комунікації». Том 31
(70). № 1. 2020. С.
158–163. (фахове
видання України)
2. Фока М.
Підтекстова природа
хайку // Наукові
записки. Випуск 187.
Серія: Філологічні
науки.
Кропивницький: КОД,
2020. С. 375–380.
(фахове видання
України)
3. Фока М. Технології
розвитку критичного
мислення студента-
філолога в процесі
літературного
навчання // Наукові
записки. Кіровоград:
РВВ КДПУ ім. В.
Винниченка, 2020.
Випуск 190. Серія:
Педагогічні науки. С.
53–56.

							<p>(фахове видання України) 4. Фока М. Змалювання психологічних станів персонажа як шлях до психологізму «нової драми» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: збірник наукових праць. Серія: Філологія. Випуск 45, том 2. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 21–24. (фахове видання України) 5. Фока М. Раса огиди як домінуюча емоція в оповіданні Дж. Д. Селінджера «Вуста чарівні та зелені очі» // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». Том 31 (70). № 4 (частина 4). 2020. С. 151–155. (фахове видання України) 6. Фока М. Підтекстові смисли в оповіданні Е. Хемінгуей "Канарка для дочки": спроба декодування // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. № 3. С. 303-307. (фахове видання України). Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та або громадських об'єднаннях: Член громадської організації «Асоціація викладачів англійської мови «ТІСОЛ -Україна (Свід. 23/01432).</p>
101907	Харченко Юлія Володимирівна	В. о. завідувача кафедри, професор, Основне місце роботи	Факультет історії, бізнес-освіти та права	<p>Диплом доктора наук ДД 005756, виданий 01.07.2016, Диплом кандидата наук ДК 050329, виданий 28.04.2009, Атестат доцента 12ДЦ 029985, виданий 19.01.2012</p>	18	Філософія та методологія науки	<p>Доктор філософських наук (ДД № 005756 від 01.07.2016 р.) 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії. Тема докторської дисертації: «Феномен політичного в бутті глобалізованого соціуму» Професор кафедри філософії, політології та міжнародних відносин (АП №002981 від 29.06.2021 р.) Кандидат</p>

філософських наук
(ДК № 050329 від
28.04.2009)
09.00.03 – соціальна
філософія та
філософія історії

Тема кандидатської
дисертації:
«Політична риторика
в діалозі «Схід-Захід»:
соціально-
філософський аналіз»,
2008 р.
Кіровоградський
державний
педагогічний інститут
ім. В.Винниченка,
1994 р.
(ЛГ 001683 від
17.06.1994 р.)
Спеціальність:
Англійська та
німецька мови
Кваліфікація: Вчитель
іноземних мов
Досягнення у
професійній
діяльності:
п. 38.1, п. 38.3, п.38.4,
п. 38.14, п.38.19

Стажування:
Науково-педагогічне
стажування
21.12. 2020 –
12.04.2021 рр. м.
Катовіце, Республіка
Польща.
Тема стажування:
«Інновації в освіті.
Інноваційні технології
викладання фахових
дисциплін».
Стажування у НЛАУ
Тема: Філософія науки
та постсучасна
філософія у
соціокультурному,
соціополітичному,
цивілізаційному
етичному вимірах :
рух епістемології до
«поглобальності».
Термін підвищення
кваліфікації: з 05
грудня 2022 року по
27 січня 2023 року.
Обсяг підвищення
кваліфікації : 6
кредитів ЕКТС (180
годин).
Сертифікат № 1-23 від
03 лютого 2023 року.
Результати
стажування
затверджено наказом
ректора ЦДУ № 57-ун
від 29.03.2023 р.

Наукові публікації
1. Kharchenko Y.V. Link
of accidental and non-
accidental in multiverse
of imaginary realities //
Вісник Національного
авіаційного
університету. Серія:
Філософія.
Культурологія:
Збірник наукових

праць. – Вип. I (29).
К.: НАУ, 2019. – С. 26-30.

2. Kharchenko Y.V. The paradox of interaction: "Unique" as comprehensive (transcendental approach) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (30). К.: НАУ, 2019. – С. 36-41.

3. Kharchenko Y.V. Topology of "unique" and its impact on the construction of social virtuum // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (31). К.: НАУ, 2020. – С. 43-46.

4. Kharchenko Y.V. Timeless and extra-space essence of the universal integrity: topological trivergence of the spiritual, material and virtual worlds // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (32). К.: НАУ, 2020. – С. 19-23.

5. Stezhko Zoya Vasylivna, Kharchenko Julia Volodymyrivna, Shalimova Nataliia Stanislavivna. Georg Hegel's "philosophy of science" as a methodology for researching socio-historical processes // Наукове пізнання: методологія та технологія 1(45) 2020 UDC 167.7:168.3 DOI <https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2020-1-19>

6. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej, Olena Sidorkina, Alla Fabrika and Oleg Rusul 2020 Features of application of fundamental knowledge in innovative space: ontological aspect E3S Web of Conferences 157, 04012 (2020) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202015704012> (наукова публікація у періодичних виданнях, які

включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection);
7. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej, Lavrinenko Svetlana and Antipova Olga 2020 Management of social virtuum as a singular space-time continuum and its logistics: phenomenological divergence and convergence E3S Web of Conferences 175, 15036 (2020) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202017515036> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection);
8. Lyubov Drotynko, Julia Kharchenko, Sergej Kharchenko and Oleg Kolomiets 2021 Features of functional dependence of random phenomena and values in social being in conditions of its unstability (the environmental position) E3S Web of Conferences 244, 11048 (2021) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202124411048> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection);
9. Julia Kharchenko, Sergej Kharchenko, Olena Sidorkina, Alla Fabrika and Oleg Rusul 2021 Sustainability of social being as an effect of transforming non-random events into constructive energy (synergetic and transcendent approaches) E3S Web Conferences Volume 258, 07049 (2021) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125807049> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection).

10. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Reasons for bifurcation of the legal discourse basis (synergetic and philosophical-linguistic approaches) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (33). К.: НАУ, 2021. – С.38-42.
11. Kharchenko Julia. Society management as a topological diversity // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (34). К.: НАУ, 2021. – С.23-27.
12. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Key determinants of global legal institutions (philosophical aspect) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (35). К.: НАУ, 2022. – С.25-30. / DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.35.16533>
13. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Spiritual virtuum: the interaction of the finite and the infinite // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (36). К.: НАУ, 2022. – С.30-36.
14. Zhytnik, T., Khvist, V., Bilan, S., & Kharchenko, J. (2022). The problem of art culture and art school in the concern of the events in Ukraine in early 2022: El problema de la cultura artística y la escuela de arte en relación con los acontecimientos de Ucrania a principios de 2022. Cuestiones Políticas, 40(75), 370-384. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.24> (наукова публікація у періодичних виданнях, які

						<p>включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection).</p> <p>15. Kharchenko, J., Kharchenko, S., Klochek, L., Kluenko, E., & Rusul, O. (2022). La convergencia de la tecnología y la innovación en el espacio complejo moderno. Revista De La Universidad Del Zulia, 14(39), 457-473. https://doi.org/10.46925/rdluz.39.26</p> <p>Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та або громадських об'єднаннях: Голова суспільної організації «Центр аналізу складних процесів та пошуки оптимальних рішень».</p>
59455	Козир Ірина Анатоліївна	доцент, Суміщення	Факультет історії, бізнес-освіти та права	<p>Диплом кандидата наук КН 010678, виданий 16.05.1996, Агестат доцента ДЦ 004885, виданий 20.06.2002</p>	33	<p>Проблеми археології та давньої історії України</p> <p>Кандидат історичних наук, (КН № 010678 від 16.05.1996 р.) 7.00.04 – археологія Тема кандидатської дисертації “Кераміка сарматських поховань території сучасної України як історичне джерело” (1996 р.)</p> <p>Доцент кафедри історії України (ДЦ № 004885 від 20.06.2002 р.) Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. О.С.Пушкіна, 1986 р. Спеціальність: Історія та суспільствознавство Кваліфікація: вчитель історії та суспільствознавства Досягнення у професійній діяльності: П. 38.1, п. 38.4, 38.9, 38.11, 38.12, 38.14, 38.15, 38.19, 38.20 Стажування: Центр українсько-європейського наукового співробітництва, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івані Язюна НАПН України за програмою “Управління якістю науково-дослідницької діяльності у закладах вищої та фахової передвищої освіти в умовах воєнних</p>

реалій”.

Термін навчання:
10.05.2022 –
21.06.2022.

Сертифікат № ADV-
100562-CUESC від
21.06.2022 р.

Навчальне
навантаження
становить 180 годин –
6 кредитів ЄКТС.

Наукові публікації

1. Васинський курган
середньоскіфського
часу // Археологія і
давня історія України.
- Київ: ІА НАНУ, 2019.
– (31). – С. 300–314.
(Співавтори
К.І.Панченко,
О.В.Чорний)

2. Зелена Брама –
пам’ять мужності та
героїзму // Наукові
записки. Серія:
Історичні науки. –
Випуск 24: Зелена
Брама. Літо 1941-го:
Героїзм і трагедія 6-ї
та 12-ї армій / Ред. О.
В. Чорний. –
Кропивницький, 2019.
– С. 8–10

3. Печі й тандири
виробничого
призначення з
Торговицького
археологічного
комплексу
золотоординського
часу. Наукові записки.
Серія: Історичні
науки. – Випуск 25. –
Кропивницький, 2019.
– С. 99–121.

4. Роботи експедиції
Центральноукраїнсько
го державного
педагогічного
університету ім.
Володимира
Винниченка //
Археологічні
дослідження в Україні
2017 року. - Київ: ІА
НАНУ, 2019. – С. 121-
125.

5. Кенотафи у
поховальному обряді
населення Півдня
сучасної України у
золотоординський час
/ Південь України у
вітчизняній та
європейській історії =
The South of Ukraine in
the National the
European history, 36.
наук. праць – Одеса :
Екологія, 2020. – С.
324–332.

6. Розвідкові роботи
на площі
Торговицького
археологічного
комплексу /
Українська
археологія: здобутки,
сучасний стан та
перспективи:
Матеріали

						<p>Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (7-8 лютого 2020 р.) м. Суми). – Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. – с. 79-81.</p> <p>7. Бронзова монета Філіпа II Македонського з півдня правобережного Лісостепу / Археологія □ Фортифікація України. Збірник матеріалів X Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції / [редкол.: О. О. Заремба (голова) та ін.]. – Кам'янець-Подільський: ФОП Буйницький О. А., 2021. – С. 349–351. (співавтори О. В. Чорний, К. І. Панченко).</p> <p>8. Iryna Kozug, Kyrylo Panchenko. Coin of Philip II of Macedon from the Ukrainian right bank forest steppe. Conferința științifică internațională „Istorie - Arheologie – Muzeologie”, ediția XXXII. Program. Rematele comunicarilor. Chisinau. 2022. p. 80-81.</p> <p>Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та або громадських об'єднаннях: Голова Кропивницького осередку Спілки археологів України; Член Спілки краєзнавців України</p>
61333	Ковальков Олександр Леонідович	доцент, Основне місце роботи	Факультет історії, бізнес-освіти та права	<p>Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 030301 Історія та народознавство, Диплом кандидата наук ДК 058962, виданий 27.05.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 040245, виданий 31.10.2014</p>	19	<p>Організація наукового дослідження</p> <p>Кандидат історичних наук (ДК 053962 від 27.05.2009 р.) 07.00.05 – етнологія</p> <p>Тема кандидатської дисертації: “Проблема усвідомлення часу в традиційній східнослов'янській культурі (XIX – поч. XX ст.)”</p> <p>Доцент кафедри всевітньої історії (12ДЦ 040245 від 31.10.2014 р.)</p> <p>Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2000</p>

(КС №13417130 від 16.06.2000)

Спеціальність: історія
Кваліфікація:
вчитель історії та
народознавства
Досягнення у
професійній
діяльності:
п. 38.1, 38.3, 38.12,
38.14, 38.15, 38.19

Стажування:
Національний
технічний університет
«Дніпровська
політехніка», Центр
українсько-
європейського
наукового
співробітництва. Тема
стажування «Третій
рівень освіти в
Україні: особливості
підготовки наукових
та науково-
педагогічних кадрів у
сучасних умовах
війни». Навчальне
навантаження: 180
годин – 6 кредитів
ЄКТС. Термін
навчання – 27.06.2022
– 07.08.2022 р.
Сертифікат ADV-
270690-VNU від
07.08.2022.

Наукові публікації
1.Радянське
вторгнення до
Демократичної
республіки
Афганістан у грудні
1979 р.: спроба
корегування
хронології подій //
Наукові записки.
Серія: Історичні
науки. – Випуск 25. –
Кропивницький: РВВ
ЦДПУ ім. В.
Винниченка, 2019. –
С. 355 – 366.
2.Підтримка
афганського Руху
Опору Адміністрацією
Президента США Дж.
Картера (1979 – 1980)
// Universum Historiae
et Archaeologiae = The
Universe of History and
Archeology =
Універсум історії и

в УРСР до радянської інтервенції в Афганістан та виведення радянських військ (1979 – 1989) // Вісник Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка. – Історія. – 2020. – Вип. 2 (145). – С. 33 – 39.

5. Висвітлення воєнних дій СРСР у Демократичній Республіці Афганістан у радянській науковій, науково-популярній літературі та публіцистиці // Вісник Черкаського університету. Серія “Історичні науки”. - 2020. - Вип.2. - С. 92 – 112.

6. “Афганське питання” на шостій Надзвичайній спеціальній сесії Генеральної асамблеї ООН (10-14 січня 1980 р.) // Вісник Черкаського університету. Серія “Історичні науки”. - 2020. - Вип.2. - С. 112 – 120.

7. Позиція радянського керівництва щодо “Афганського питання” напередодні та після виведення радянських військ із Афганістану (1985 – 1991 рр.) // Вчені Записки Таврійського Національного університету імені В.І.Вернадського. 2021. Том 32. № 2. С. 118 – 125.

8. Політика СРСР в Афганістані (1980–1989 рр.): військово-політичний та ідеологічний аспекти // Сходознавство. – 2021. – №87. – С. 143–177.

9. Підготовка афганських студентів у навчальних закладах Української РСР у 19890-х рр. (на прикладі м. Кіровограда) // Вісник Черкаського університету. – Серія: Історичні науки. – 2021. – №1. – С. 87–97.

10. Військово-технічна підтримка Республіки Афганістан з боку СРСР у 1989–1991 рр. // Сторінки історії: Збірник наукових праць. – Вип. 53. – К.: Національний технічний університет України «Київський

						<p>політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2021. – С. 339–355.</p> <p>11. Санкції США проти СРСР у зв'язку із радянською агресією в Афганістані (1980 – 1988). Американська історія і політика: науковий журнал. – №11. – К., 2021. – С. 78–88.</p> <p>12. Ставлення населення УРСР до введення радянських військ в Афганістан. Український історичний журнал. – 2021. – №4. – С. 108–118.</p> <p>13. Kovalkov, O. “Soviet Aggression in Afghanistan (1979–1989) and American – Pakistan Relations”, Problems of World History, (2022). (18), pp. 128-143.</p> <p>Монографії / навчальні посібники</p> <p>1. Вершино-Кам'янка: Історія. - Кропивницький: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2019. – 310 с.; .</p> <p>2) Єлисаветградський гусарський полк у наполеонівських війнах початку ХІХ століття. – Кропивницький: МПП «Антураж А», 2020. – 152 с. (співавтор Чорний О.В.)</p> <p>4) СРСР в Афганістані (1978 – 1991 рр.): остання спроба експорту соціалізму: монографія / О. Л. Ковальков. – Харків: Мачулін. 2021. – 614 с.</p> <p>5) Країни Азії та Африки (ХХ – поч. ХХІ ст.): Біографічний довідник / Упор. О. Ковальков. Харків: Озеров Г.В. 2022. – 599 с.</p> <p>Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та або громадських об'єднаннях: Член громадського об'єднання «Центральноукраїнське історичне товариство».</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p><i>ПРН 17. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших</i></p>	☐	<p>Проблеми археології та давньої історії України</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький <p>за логікою пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
		<p>Методологічні проблеми історичної науки</p>	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>

	викладання	
Інформаційні технології в науці	<p>За джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні – демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні – лабораторна робота, вправи; – інтерактивні – колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. <p>За характером логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Організація наукового історичного дослідження	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	
Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання <p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
Аспірантська	Не передбачено	– підготовка і проведення

		практики		семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік
<i>ПРН 16. Уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідні внесення змін і готовність впроваджувати інноваційні прийоми у науково чи навчально-методичну роботу</i>	☐	Аспірантська практики	Не передбачено	– підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік
		Проблеми археології та давньої історії України	за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен
		Організація наукового історичного дослідження	за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: залік
		Філософія та методологія науки	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог,	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових

			<p>лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<p>завдань</p> <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
		<p>Методологічні проблеми історичної науки</p>	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
<p><i>ПРН 15. Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін.</i></p>	<p>☐</p>	<p>Академічна англійська мова</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

	<p>ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.</p>	
Аспірантська практики	Не передбачено	<p>– підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації.</p> <p>Форма контролю: залік</p>
Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
Методологічні проблеми історичної науки	<p>За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний;</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	
Інформаційні технології в науці	<p>За джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні – демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні – лабораторна робота, вправи; – інтерактивні – колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. <p>За характером логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Організація наукового історичного дослідження	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>

<p>ПРН 14. Уміння застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій</p>	☐	<p>Інформаційні технології в науці</p>	<p>– контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні – демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні – лабораторна робота, вправи; – інтерактивні – колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. За характером логіки пізнання: – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання практичних завдань Форма контролю: залік</p>
		<p>Аспірантська практики</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>– підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік</p>
<p>ПРН 13. Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи</p>	☐	<p>Сучасний фаховий історіографічний дискурс</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен</p>

	ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;	
Методологічні проблеми історичної науки	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен
Філософія та методологія науки	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань Форма контролю: залік, екзамен.
Аспірантська практики	Не передбачено	– підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції;

				– оформлення звітної документації. Форма контролю: залік
<i>ПРН 12. Здатність представляти результати самостійного дослідження іноземною мовою в усній чи письмовій формі</i>	☐	Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <p>– наочні (презентація, демонстрування);</p> <p>– практичні методи (практичні завдання).</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <p>– моделювання життєвих ситуацій;</p> <p>– мозковий штурм;</p> <p>– метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії</p> <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>– усного контролю;</p> <p>– письмового контролю;</p> <p>– самоконтролю та взаємоконтролю;</p> <p>– рецензування відповідей.</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
<i>ПРН 11. Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом</i>	☐	Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <p>– пояснювально-ілюстративний</p> <p>– репродуктивний;</p> <p>– проблемного викладу;</p> <p>– дослідницький;;</p> <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <p>– аналітичний;</p> <p>– індуктивний</p> <p>– дедуктивний</p> <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <p>– формування знань;</p> <p>– формування умінь і навичок;</p> <p>– застосування знань;</p> <p>– узагальнення;</p> <p>– закріплення;</p> <p>– перевірка</p> <p>за системним підходом:</p> <p>– стимулювання та мотивація</p> <p>– контроль та самоконтроль за джерелами знань:</p> <p>– словесні – розповідь, пояснення, лекція;</p> <p>– наочні – демонстрація, ілюстрація</p> <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <p>– проблемний;</p> <p>– частково-пошуковий;</p> <p>– дослідницький;</p> <p>– метод проблемного викладання</p> <p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <p>– пояснювально-ілюстративний</p> <p>– репродуктивний;</p> <p>– проблемного викладу;</p> <p>– дослідницький;;</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>– виконання письмових завдань</p> <p>– виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
		Методологічні	За типом пізнавальної	– усне опитування;

проблеми історичної науки	<p>діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
Організація наукового історичного дослідження	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	
		Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. </p>	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
<p><i>ПРН 10. Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації)</i></p>	☐	Аспірантська практики	Не передбачено	<ul style="list-style-type: none"> – підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. <p>Форма контролю: залік</p>
		Проблеми археології та давньої історії України	<ul style="list-style-type: none"> за типом пізнавальної діяльності: <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>

	ілюстрація	
Методологічні проблеми історичної науки	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
Інформаційні технології в науці	<p>За джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні – демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні – лабораторна робота, вправи; – інтерактивні – колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. <p>За характером логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Організація наукового історичного дослідження	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	
Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань <p>Форма контролю: залік, екземен.</p>
Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

			пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.	
<i>ПРН 8. Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі.</i>	☐	Проблеми археології та давньої історії України	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен
		Методологічні проблеми історичної науки	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен
		Організація наукового історичного дослідження	за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n– застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: залік

			<p>за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	
		Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань Форма контролю: залік, екземен.</p>
<p><i>ПРН 9. Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності</i></p>	☐	Аспірантська практики	Не передбачено	<p>– підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік</p>
		Проблеми археології та давньої історії України	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь,</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен</p>

	<p>пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація</p>	
<p>Організація наукового історичного дослідження</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: залік</p>
<p>Методологічні проблеми історичної науки</p>	<p>За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>

		Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <p>– наочні (презентація, демонстрування);</p> <p>– практичні методи (практичні завдання).</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <p>– моделювання життєвих ситуацій;</p> <p>– мозковий штурм;</p> <p>– метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії</p> <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю;</p> <p>– письмового контролю;</p> <p>– самоконтролю та взаємоконтролю;</p> <p>– рецензування відповідей.</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>– виконання письмових завдань</p> <p>Форма контролю: залік, екземен.</p>
<p><i>ПРН 6. Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях</i></p>	☐	Аспірантська практики	Не передбачено	<p>– підготовка і проведення семінарських занять;</p> <p>– аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять;</p> <p>– підготовка тексту лекції;</p> <p>– оформлення звітної документації.</p> <p>Форма контролю: залік</p>
		Методологічні проблеми історичної науки	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <p>– пояснювально-ілюстративний;</p> <p>– репродуктивний;</p> <p>– проблемного викладу;</p> <p>– дослідницький;</p> <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <p>– аналітичний;</p> <p>– індуктивний;</p> <p>– дедуктивний;</p> <p>– системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання:</p> <p>– формування знань;</p> <p>– формування умінь і навичок;</p> <p>– застосування знань;</p> <p>– узагальнення;</p> <p>– закріплення;</p> <p>– перевірка за системним підходом:</p> <p>– стимулювання та мотивація</p> <p>– контроль та самоконтроль за джерелами знань:</p> <p>– словесні – розповідь, пояснення, лекція;</p> <p>– наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <p>– проблемний;</p> <p>– частково-пошуковий;</p> <p>– дослідницький;</p> <p>– метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>– виконання письмових завдань</p> <p>– виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
		Організація наукового історичного	за типом пізнавальної діяльності:	– усне опитування; <p>– письмове опитування,</p>

	дослідження	<ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\ – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<p>тестування;</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
	Філософія та методологія науки	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань <p>Форма контролю: залік, екземен.</p>
	Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	
		Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання <p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
<p><i>ПРН 7. Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі</i></p>	☐	Організація наукового історичного дослідження	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок;\ – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>

			<p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	
		Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
<p><i>ПРН 1. Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження.</i></p>	☐	Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; 	
Проблеми археології та давньої історії України	<ul style="list-style-type: none"> за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
Методологічні проблеми історичної науки	<ul style="list-style-type: none"> За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
Організація наукового історичного дослідження	<ul style="list-style-type: none"> за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Філософія та методологія науки	Методи організації та здійснення навчально-	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування,

			<p>пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <p>– наочні (презентація, демонстрування);</p> <p>– практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <p>– моделювання життєвих ситуацій;</p> <p>– мозковий штурм;</p> <p>– метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>– усного контролю;</p> <p>– письмового контролю;</p> <p>– самоконтролю та взаємоконтролю;</p> <p>– рецензування відповідей</p>	<p>тестування;</p> <p>– виконання письмових завдань</p> <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
		Академічна англійська мова	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <p>– наочні (презентація, демонстрування);</p> <p>– практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <p>– моделювання життєвих ситуацій;</p> <p>– мозковий штурм;</p> <p>– метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>– усного контролю;</p> <p>– письмового контролю;</p> <p>– самоконтролю та взаємоконтролю;</p> <p>– рецензування відповідей.</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
<p><i>ПРН 2. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.</i></p>	☐	Сучасний фаховий історіографічний дискурс	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <p>– пояснювально-ілюстративний</p> <p>– репродуктивний;</p> <p>– проблемного викладу;</p> <p>– дослідницький відповідно до логіки пізнання:</p> <p>– аналітичний;</p> <p>– індуктивний</p> <p>– дедуктивний</p> <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <p>– формування знань;</p> <p>– формування умінь і навичок;</p> <p>– застосування знань;</p> <p>– узагальнення;</p> <p>– закріплення;</p> <p>– перевірка</p> <p>за системним підходом:</p> <p>– стимулювання та мотивація</p>	<p>– усне опитування;</p> <p>– письмове опитування, тестування;</p> <p>– виконання письмових завдань</p> <p>– виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; 	
Інформаційні технології в науці	<p>За джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні – демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні – лабораторна робота, вправи; – інтерактивні – колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. <p>За характером логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: залік</p>
Методологічні проблеми історичної науки	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>

			за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання	
<p><i>ПРН 4. Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання</i></p>	☐	<p>Методологічні проблеми історичної науки</p>	<p>За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
		<p>Проблеми археології та давньої історії України</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n– застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
		<p>Сучасний фаховий історіографічний дискурс</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; 	<p>завдань</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
<p><i>ПРН 5. Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки</i></p>	☐	<p>Філософія та методологія науки</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);</p> <ul style="list-style-type: none"> – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей. 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>
		<p>Сучасний фаховий історіографічний дискурс</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; 	
		Проблеми археології та давньої історії України	<p>за типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький <p>за логікою пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок;\ – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
		Методологічні проблеми історичної науки	<p>За типом пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; <p>відповідно до логіки пізнання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний <p>за основними етапами процесу навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка <p>за системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль <p>за джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація <p>за рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання 	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань <p>Форма контролю: екзамен</p>
ПРН 3. Уміння	☐	Аспірантська	Не передбачено	– підготовка і проведення

<p>оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності</p>	<p>практики</p>	<p>семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – підготовка тексту лекції; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік</p>	
	<p>Сучасний фаховий історіографічний дискурс</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен</p>
	<p>Проблеми археології та давньої історії України</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький за логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n– застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь,</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен</p>

	<p>пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація</p>	
<p>Методологічні проблеми історичної науки</p>	<p>За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок; – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частково-пошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>
<p>Організація наукового історичного дослідження</p>	<p>за типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний за основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка за системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні – розповідь, пояснення, лекція; – наочні – демонстрація, ілюстрація за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань</p> <p>Форма контролю: залік</p>

	<p>Філософія та методологія науки</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.</p> <p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань</p> <p>Форма контролю: залік, екземен.</p>
	<p>Академічна англійська мова</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу;</p>	<p>– усне опитування; – письмове опитування, тестування;</p> <p>Форма контролю: залік, екзамен.</p>

			<ul style="list-style-type: none">– моделювання життєвих ситуацій;– мозковий штурм;– метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: <ul style="list-style-type: none">– усного контролю;– письмового контролю;– самоконтролю та взаємоконтролю;– рецензування відповідей.	
--	--	--	---	--